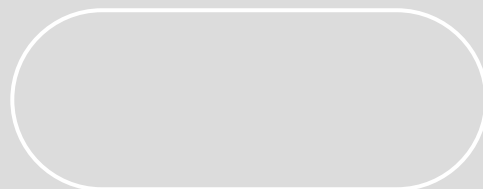
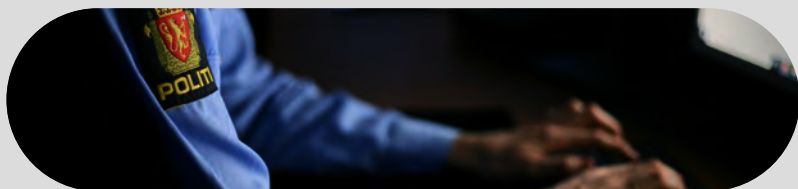

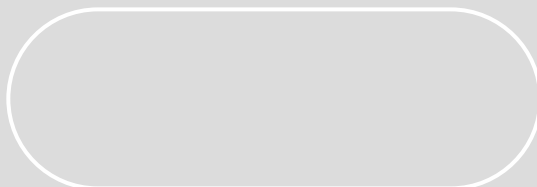
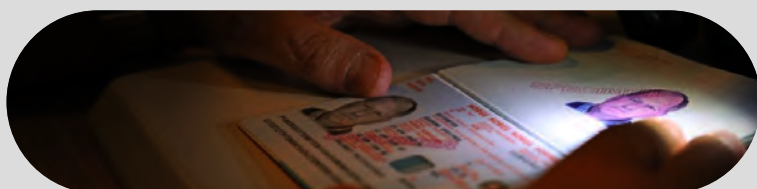
POLITIET

POLITIETS

TRUSSELVURDERING

2026

FORORD

Politiets oppdrag er å beskytte liv, helse og samfunnsverdier. Vi skal håndheve loven og bidra til trygghet i hele landet. Politiet skal forebygge, avdekke og etterforske lovbrudd samt verne om rettssikkerheten. For å lykkes er vi avhengige av befolkningens tillit. Politiet skal både håndtere kriminalitet som rammer den enkelte innbygger og møte de mest samfunnstruende handlingene med tilstrekkelig kraft.

Den samfunnstruende kriminaliteten viser en utvikling der organiserte kriminelle profesjonaliserer sin virksomhet. Kriminelle nettverk spesialisere seg innen ulike former for kriminalitet og kjøper tjenester fra hverandre for å skjerme seg selv og effektivisere virksomheten. PST forteller i sin nasjonale trusselvurdering at også fremmede stater kan benytte seg av organiserte kriminelles tjenester og i tillegg kan kriminelle nettverk benyttes som stedfortreder for statlige aktører.

I 2025 avdekket politiet flere tilfeller av vold som handelsvare. Det er bekymringsverdig at kriminelle utnytter unge til å begå vold, samtidig som det utfordrer tryggheten i samfunnet. Utviklingen gjør det vanskeligere å identifisere oppdragsgiverne bak alvorlig kriminalitet og skjerper kravene til internasjonalt politisamarbeid, politiets arbeidsmetoder og prioritering. Dette har betydning både for samfunnssikkerheten og statssikkerheten.

Politiet må omstille seg for å møte et komplekst kriminalitetsbilde og en krevende geopolitisk situasjon. For å løse vårt oppdrag må vi samhandle tett med andre etater, kommuner, næringsliv, sivilsamfunn og internasjonale partnere. Politiets trusselvurdering skal bidra til å dele vår forståelse av nåsituasjonen og de utfordringene vi står overfor i tiden som kommer. Gjennom denne kunnskapsdelingen styrker vi vår felles evne til å forebygge, avdekke og bekjempe trusler mot samfunnet.

politidirektør

Håkon Skulstad

A handwritten signature in blue ink, reading 'Håkon Skulstad', positioned above a horizontal line.

INNHold

Ø1	INNLEDNING	6
	1 . 1 Bakgrunn og formål	8
	1 . 2 Hva er samfunnstruende kriminalitet?	9
	1 . 3 Driveere for kriminalitet	10
Ø2	KRIMINALITET I ÅRET SOM HAR GÅTT	14
	2 . 1 Hvilken type kriminalitet anmeldes	16
	2 . 2 Geografiske forskjeller	23
Ø3	SAMFUNNSTRUENDE KRIMINALITET I ÅRET SOM KOMMER	26
	3 . 1 Betydelig og vedvarende trussel fra kriminelle nettverk	28
	3 . 2 Kriminelle profitterer på våre felles samfunnsverdier	34
	3 . 3 Cyberkriminalitet og nettbaserte kriminelle samfunn	40
	REFERANSER	48

Ø1

INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og formål

1.2 Hva er samfunnstruende kriminalitet?

1.3 Drivere for kriminalitet

1.1

BAKGRUNN OG FORMÅL

Politiets trusselvurdering er en årlig offentlig rapport som gir et helhetlig og oppdatert bilde av kriminalitetsutfordringene i samfunnet. Rapporten er en viktig del av politiets ambisjon om åpenhet.

Rapporten er tredelt. Den første delen presenterer rapportens formål og metode samt sentrale drivere som forventes å påvirke kriminaliteten i året som kommer. Del 2 presenterer bredden i kriminalitetsbildet i året som har gått. Del 3 beskriver det politiet anser som de mest sentrale samfunnstruende kriminalitetsutfordringene i år.

§ POLITILOVEN

«Staten skal sørge for den polititjeneste som samfunnet har behov for. Polititjenesten utføres av politi- og lensmannsetaten.

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Lov om politiet (politiloven) § 1

Kjernen av politiets samfunnsoppdrag er å bekjempe og forebygge kriminalitet, nedfelt i politilovens § 1. Staten er helt avhengig av allmenheten og aktører i både offentlig og privat sektor for å løse dette samfunnsoppdraget. Politiets trusselvurdering er derfor også et verktøy som kan hjelpe andre med å forebygge kriminalitet, slik at vi sammen kan beskytte våre felles samfunnsverdier.

Politiet jobber kontinuerlig med å samle informasjon om og forstå kriminalitetsutviklingen. Rapportens datagrunnlag er informasjon fra politidistrikt, særorgan og internasjonale samarbeidspartnere som Europol, samt ulike offentlige kilder. Der kildegrunnlaget er offentlig tilgjengelig er dette referert til. Noen steder er det kun referert til politiets uttalelser i media, men dette er likevel ikke den eneste kilden til informasjon i disse tilfellene. Deler av kildegrunnlaget er taushetsbelagt, og derfor ikke referert til.

1.2

HVA ER SAMFUNNSTRUENDE KRIMINALITET?

Politiets trusselvurdering vektlegger det som vurderes som samfunnstruende kriminalitet. Kriteriet for utvelgelsen av de særskilte kriminalitetstruslene i rapportens del 3 er at de utgjør en trussel mot samfunnet som helhet. Dette omfatter trusler mot *alminnelig trygghet, økonomiske verdier, grunnleggende samfunnsstrukturer, kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner*.

Trusler mot den alminnelige tryggheten er kriminalitets-trusler som påvirker innbyggernes ferdsel i det offentlige rom, aktivitet i det digitale rom eller deltagelse i den offentlige debatten.

Trusler mot økonomiske verdier er kriminalitetstrusler som medfører betydelige skader eller økonomiske tap. Dette omfatter også samfunnsøkonomiske tap, for eksempel gjennom kriminalitet som medfører konkurransevridning i næringslivet eller tap av inntekt for staten.

Trusler mot grunnleggende samfunnsstrukturer er kriminalitetstrusler som rammer for eksempel retts-systemet, arbeidsmarked eller grunnleggende demokratiske prinsipper og institusjoner.

Trusler mot kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner kan omfatte vann og strømforsyning, finans-tjenester, helsetjenester og andre essensielle tjenester som samfunnet er avhengig av i det daglige.

Foto: Politiet

1.3

DRIVERE FOR KRIMINALITET

Kriminalitet oppstår i et komplisert samspill mellom ulike faktorer som påvirker individer og samfunnet som helhet. Det finnes et stort antall drivere som påvirker kriminalitetsbildet, og de fleste av disse endrer seg langsomt. Menneskelige faktorer danner motiv eller fungerer som katalysator for de fleste former for kriminalitet. Faktorene kan være psykisk uhelse, kjedsomhet, risikovilje, profittjag, seksualdrift, opportuniste eller ønske om sosialt felleskap.

Over tid er kriminalitetsbildet i Norge relativt stabilt, og endringer skjer som regel gradvis. Hvorvidt en trussel har endret seg eller ei, er heller ikke i seg selv et tegn på hvor alvorlig trusselen er. I denne delen av rapporten rettes søkelyset mot både vedvarende og endrede drivere for kriminalitetsutviklingen.

Geopolitisk rivalisering

Geopolitisk rivalisering preger mye av interaksjonen mellom stater i dag. Det internasjonale systemet har endret seg de siste årene i retning av en såkalt multipolar maktstruktur, hvor flere ulike stater kjemper om å være enten globalt eller regionalt dominerende stormakter. Det er relativt bred faglig enighet om at slik multipolaritet som regel gir økt konkurranse, mistillit og ustabilitet. Denne situasjonen kan påvirke kriminalitetsbildet i Europa og i Norge.

BRYTNINGSTID

«Vi lever i en geopolitisk brytningstid med raske endringer, der mye synes usikkert. Der vi for tretti år siden så at demokratiske verdier og multilateralt samarbeid ble styrket, er situasjonen en helt annen i dag. Globaliseringen har stanset opp, samtidig som stormaktsrivalisering og polarisering øker. Vi ser at autoritære politiske krefter vinner frem også i allierte og nærtstående land. Den regelbaserte verdensordenen, som har tjent Norge vel, er nå utfordret.»

Utenriksdepartementets redegjørelse i Stortingsmelding 20 (2025)¹

PST og Etterretningstjenesten fremhever i sine åpne trusselvurderinger trusselen fra organiserte kriminelle aktører som handler på vegne av statlige aktører – såkalte proxyaktører.² PST beskriver at statlige aktører, terror og organisert kriminalitet flyter sammen. Politiet deler bekymringen for denne utviklingen, hvor kriminelle nettverk kan benyttes av fremmede stater for å utføre operasjoner.

HVA ER EN PROXYAKTØR?

Etterretnings- og sikkerhetstjenestene (EOS) i Norge definerer proxyaktører som personer eller organisasjoner uten formell tilknytning til etterretnings- og sikkerhetstjenester eller andre myndighetsorganer, som vitende eller uvitende utfører aktivitet på oppdrag fra eller til støtte for myndigheter. Aktiviteten kan ha politisk, ideologisk eller økonomisk motiv. EOS-tjenestene påpeker at proxyaktører benyttes aktivt i både klassisk spionasje, sabotasje, attentat og informasjonskrigføring rettet mot vesten.³

Kriminalitet på tvers av landegrenser stiller krav til internasjonalt politisamarbeid, både i Europa og resten av verden. Norge har inngått flere avtaler med andre stater om internasjonalt politisamarbeid.^{4,5,6} For eksempel signerte politidirektøren i 2025 en viktig intensjonsavtale med Marokko for å sette rammene for et tettere politisamarbeid.⁷ Kriminalitetsbekjempelse har lenge vært et felles anliggende i det internasjonale samfunnet, men dette samarbeidsklimaet er i endring som følge av geopolitisk rivalisering. Kriminelle aktører opererer fra stater hvor norsk politi har begrensede muligheter for straffeforfølgelse. Det er en særlig stor utfordring innen narkotikakriminalitet, bedragerier og cyberrettet kriminalitet. Et slikt kriminelt handlingsrom kan være en betydelig driver for kriminalitet, både i omfang og karakter.

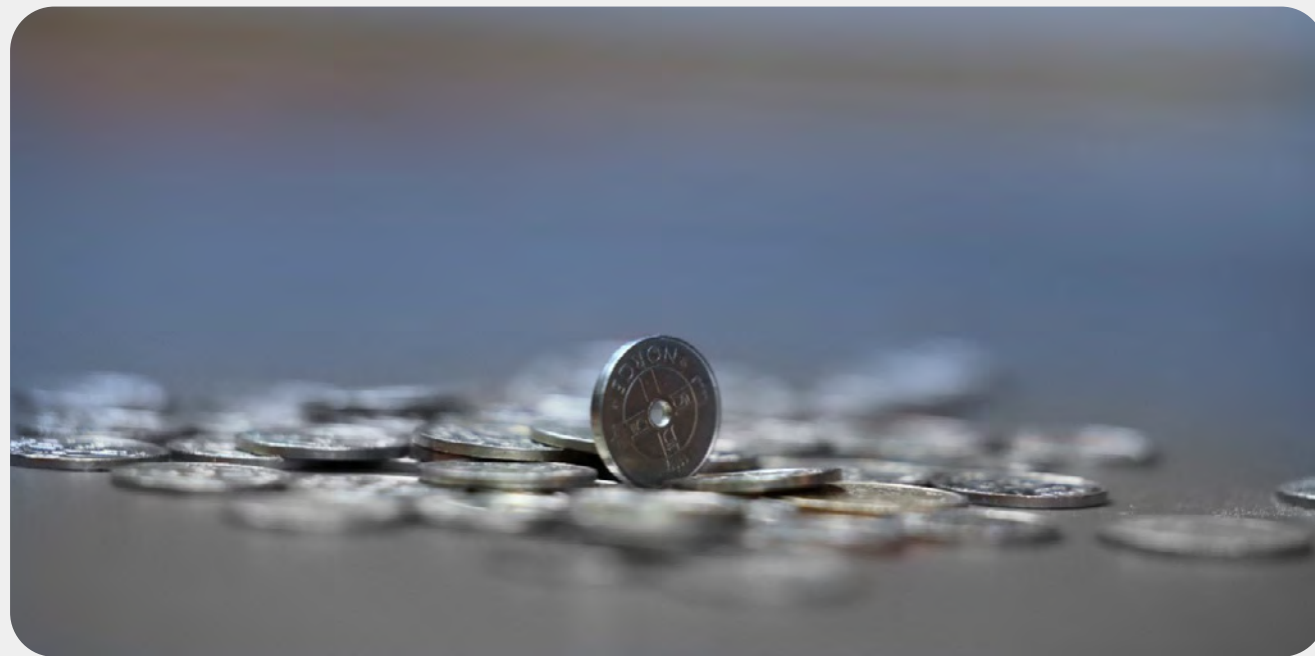
Utvikling i norsk økonomi, velferdsordninger og arbeidsmarked

Finansdepartementet vurderer i sin perspektivmelding at den norske økonomien vil gå godt i de kommende årene.⁸ På tross av at vi har en andel av befolkningen som står utenfor arbeidslivet, er arbeidsledigheten blant friske folk i arbeidshor alder lav. Finansdepartementet legger til grunn at arbeidsledigheten, familieøkonomien og velferdssystemet vil holde seg stabilt dersom ikke verdensøkonomien rammes av uforutsette, større hendelser. Nyetableringer og konkurser vil holde omtrent samme nivå som i dag og gi en høy sysselsettingsgrad og stabilitet i arbeidsforhold.⁹ Statsbudsjettet som er presentert av regjeringen legger opp til en videreføring av så godt som alle dagens velferds- og stønadsordninger.

Selv om norsk økonomi samlet sett går godt, er eiendomsmarkedet fremdeles svært presset, særlig i de største byene. Hvert år bytter nær 100 milliarder kroner hender gjennom eiendomshandler i Norge uten at myndighetene har sanntidsoversikt over reelt eierskap.¹⁰ Eiendomsmarkedet kan derfor være en drivkraft for kriminalitet, ettersom det kombinerer store økonomiske verdier, komplekse transaksjoner, betydelig grad av anonymitet og varierende grad av kontroll.

Det er uklart hvordan handelskrig og nye tollbarrierer vil påvirke den norske økonomien i det kommende året. Norge står i en særstilling i det europeiske samarbeidet, og som en internasjonalt eksponert, liten økonomi er vi sårbare for svingninger. Den norske kronen har de siste årene blitt svakere.¹¹ Det har noen positive virkninger for norsk økonomi, men gir også forbrukere og bedrifter redusert kjøpekraft eller økte utgifter.

Inflasjon rammer også skjevt både demografisk og geografisk. Hos folk med lav inntekt påvirker inflasjonen en større andel av utgiftene, slik som mat- og strømpriser. Familier som allerede har en svak økonomi rammes derfor hardere av inflasjon enn familier og personer som er bedre stilt.

Den norske kronen har blitt svekket de siste årene. Foto: Politiet

Den teknologiske samfunnsutviklingen

Den teknologiske utviklingen former så godt som alle aspekter ved livene våre, og påvirker også kriminalitetsbildet. Det er imidlertid ikke kun teknologien som utvikler seg i form av nye verktøy og tjenester. Hvordan samfunnet forholder seg til teknologien, og hvordan den benyttes i hverdagen, endrer seg også.

Kriminalitetsutfordringer vi kjenner fra før kan endre modus og noen ganger øke drastisk i omfang når kriminelle aktører tar i bruk ny teknologi. Andre kriminalitetsutfordringer er helt nye og har oppstått på grunn av teknologisk utvikling.

"VIPPS-RAN": ET NYTT FENOMEN ELLER EN ENDRING I FREMGANGSMÅTE?

I løpet av 2025 har ran begått med bruk av Vipps, i media kalt Vipps-ran, fått mye oppmerksomhet.¹² Dette har noen ganger blitt fremstilt som et nytt fenomen, men ran eller tyveri fra person er ikke noe nytt. Bruken av mobile betalingsløsninger, hvorav Vipps er den mest relevante i Norge, har imidlertid åpnet for en ny fremgangsmåte.

Digitale enheter er nå en integrert del av hverdagen vår. De er viktige for hvordan vi arbeider, tilegner oss informasjon og kommuniserer med hverandre. Dette diskuteres ofte i kontekst av barn og unge, men er vel så relevant for voksne. Svært mange av tjenestene vi benytter oss av i samfunnet er primært digitale. Det gjelder alt fra kommunikasjon med offentlige myndigheter til bank-tjenester, utveksling av varer på digitale markedsplasser, matlevering og transport. Dette preger både den legale og den illegale økonomien. Samtidig faller flere utenfor det digitale fellesskapet fordi de mangler kompetanse og forutsetninger for å ta del i det stadig mer digitale livet. Dette kan gjøre at man blir mer utsatt for kriminalitet som skjer på eller ved hjelp av digitale plattformer, som for eksempel svindel.

Den mest betydningsfulle og mest omtalte teknologiske utviklingen de siste årene er utviklingen av kunstig intelligens (KI). Dette kan være en driver for nye former for kriminalitet og for en betydelig oppskalering av eksisterende kriminalitetsutfordringer. Den raske utviklingen innen teknologi og KI setter nye krav til regulering for å forebygge kriminalitet.

Den teknologiske utviklingen har gjort at private selskaper, spesielt innen teknologi, har fått en viktig rolle i nye deler av samfunnet.¹³ Et eksempel på dette er sosiale medier, som er blitt en viktig arena for ytringsfriheten, men også en arena for kriminalitet. Teknologiselskapenes utvidede posisjon gjør også at deres rolle i forebygging og bekjempelse av kriminalitet blir avgjørende.

Sosiale medier er blitt en viktig del av livet for svært mange. Dette diskuteres ofte i relasjon til barn og unge, men angår alle aldersgrupper. Skillet mellom det digitale og fysiske rom er blitt mer uklart. Den digitale kommunikasjonen mellom klassekamerater kan for eksempel være like viktig for skolemiljøet som det som skjer i skolegården. Politiet ser også at kontakt på digitale flater kan flytte seg over i det fysiske rom, noen ganger med svært negative konsekvenser. Et eksempel på dette er seksuallovbrudd på nett, som kan legge til rette for fysiske overgrep senere.^{14,15}

Kryptovaluta og tilhørende protokoller gir kriminelle et større handlingsrom. Ende-til-ende-kryptering av en transaksjon kan anonymisere avsender og mottaker. Lovverket utvikles, kontrollen i bankvesenet styrkes og rapporteringspliktige aktører i finansnæringen blir mer årvåkne. Dette gjør det vanskeligere å innføre kryptovaluta i tradisjonelle finansielle tjenester. Økt regulering fører til at spesialiserte hvitvaskingsaktører tilbyr tjenester for å omgå kontrollmekanismene.

// Skillet mellom det digitale og fysiske rom er blitt mer uklart. Den digitale kommunikasjonen mellom klassekamerater kan for eksempel være like viktig for skolemiljøet som det som skjer i skolegården.

02

KRIMINALITET I ÅRET SOM HAR GÅTT

2.1 Hvilken type kriminalitet anmeldes

2.2 Geografiske forskjeller

I tillegg til å sette søkelys på samfunnstruende kriminalitet i året som kommer, må vi forstå bredden i kriminalitetsutfordringene samfunnet står overfor. Politiets oversikt over registrerte anmeldelser gir ikke et entydig bilde av kriminalitetsomfanget eller endringer over tid. Det kan imidlertid brukes som en av flere indikatorer for å vurdere kriminalitetsbildet. I dette kapittelet gir vi en kort beskrivelse av den anmeldte kriminaliteten i Norge i året som har gått.

2.1

HVILKEN TYPE KRIMINALITET ANMELDES

Statistikk fra straffesaker reflekterer i varierende grad det reelle antallet hendelser i samfunnet. Kun lovbrudd som svært ofte oppdages eller anmeldes kan gi et noenlunde samsvar mellom faktisk forekomst og anmeldelsesstatistikk.

Svært mange hendelser som tolkes eller kunne vært tolket som kriminalitet, blir aldri kjent for politiet og dermed aldri registrert som en straffesak. Motsatt kan hendelser hvor det viser seg at det ikke har skjedd noe kriminelt, bli anmeldt. Det skyldes både individuelle forhold og samfunnsforhold. Endringer i straffesakstall fra år til år må derfor ikke overtolkes. Statistikk fra straffesaker gir likevel en nyttig indikasjon på kriminalitetsbildet i en gitt periode.

Voldslovbrudd

Vold eller trusler om vold skader ikke bare de involverte, men kan også være svært ødeleggende for den opplevde tryggheten til omgivelsene. Vold og trusler utgjorde i overkant av 10 prosent av alle anmeldelser i 2025. De fleste anmeldelsene gjaldt mindre alvorlige voldshandlinger (70 prosent), mens de alvorligste voldshhandlingeneⁱ utgjorde under 2 prosent av den totale saksmengden. På nasjonalt nivå har omfanget vært relativt stabilt de siste ti årene. Etter en naturlig nedgang i nedstengningsperioden 2020–2022 har nivået returnert og stabilisert seg på et marginalt høyere nivå enn før pandemien.

Antall straffesaker knyttet til mishandling i nære relasjoner har økt de siste årene og utgjør en betydelig utfordring for samfunnet. Noe av veksten kan forklares av endrede retningslinjer for saksopprettelse i politietⁱⁱ og praksis hos samarbeidspartnere, slik som barnevernet, skoler og andre.

POLITIETS ETTERFORSKNINGSKAPASITET

Politiet har begrenset med etterforskningskapasitet, og mange mindre alvorlige saker faller utenfor riksadvokatens prioriteringer for straffesaksbehandlingen hvert år.¹⁶

I den årlige rapporten om straffesaksbehandlingen for 2024 kommer det frem at de svært alvorlige straffesakeneⁱ kun utgjorde litt over 2 prosent av politiets samlede saksmengde. Likevel opptok de over 34 prosent av politiets etterforskningsressurser. De minst alvorlige straffesakene utgjorde 84 prosent av politiets saksmengde i 2024, og 33 prosent av politiets etterforskningskapasitet ble benyttet til disse sakene.¹⁷

ⁱ Dette er definert som drap, seksuallovbrudd mot barn under 16 år, grove narkotika- og dopinglovbrudd, voldtekt og mishandling i nære relasjoner.

ⁱⁱ Dette omfatter grov skade, drapsforsøk og drap.

ØKT BEVISSTHET OM OG BRUK AV BESØKS- OG KONTAKTFORBUD

Besøks- og kontaktforbud er ett av verktøyene politiet har for å forebygge vold og trusler. Dette innebærer at en person ikke kan oppholde seg i nærheten av en gitt person, forfølge, besøke eller på annen måte kontakte personen. Under gitte vilkår kan et slikt forbud også ilegges med elektronisk kontroll, også kjent som omvendt voldsalarm.¹⁹ Dette gjør også politiet bedre i stand til å rykke ut raskt og avverge eventuelle trussel- eller voldshandlinger.

De siste årene har politiet utstedt stadig flere slike forbud, også med bruk av omvendt voldsalarm.^{20,21}

Norge hadde uvanlig få registrerte drap i 2025.²² Totalt mistet 19 personer livet som følge av drapshandlinger, og dette er det laveste registrerte antallet siden 1990. Et lite tallmateriale må imidlertid tolkes forsiktig, og endringer bør ses på samlet over flere år. Siden 1990 har antall drap vært stabilt med et gjennomsnitt på 28 saker i året.

Innen drapssaker er menn tydelig overrepresentert hos gjerningspersonene (78 prosent), mens kvinner er overrepresentert som ofre (58 prosent). Drapsmotiv kan være utfordrende å avdekke, men nesten ingen av sakene knyttes til konfliktlinjer mellom kriminelle nettverk.

Samtlige ofre hadde kjennskap til gjerningspersonen fra før, og relasjonen var nær i omtrent halvparten av drapene.²³

Det er også registrert noe færre drapsforsøk (52) sammenlignet med de siste to årene.ⁱⁱⁱ Gjerningspersonene var i gjennomsnitt yngre i saker som omhandler drapsforsøk, enn i saker som omhandler drap. Andelen menn var langt høyere blant både gjerningspersoner (87 prosent) og fornærmede (73 prosent). Konflikt mellom kriminelle nettverk er en vanligere bakgrunn for drapsforsøk enn for drap.²⁴

Samtlige ofre hadde kjennskap til gjerningspersonen fra før, og relasjonen var nær i omtrent halvparten av drapene.

ⁱⁱⁱ 2024 (58) og 2023 (61).

Seksuallovbrudd

Antall anmeldelser for seksuallovbrudd har gått noe ned de siste to årene. Seksuallovbrudd utgjør om lag 2 prosent av alle anmeldelser i 2025. Om lag en tredjedel av anmeldelsene for seksuallovbrudd gjaldt voldtekt.

Seksuallovbrudd mot barn utgjør nær halvparten av anmeldelsene av seksuallovbrudd. Den klart største kategorien her er seksualisert fremstilling av mindreårige. Dette utgjør i overkant av 40 prosent av anmeldelsene av seksuallovbrudd mot barn. Konteksten for besittelse og deling av seksualiserte bilder av mindreårige kan være svært variert. Mange av sakene gjelder voksne gjerningspersoner, men det er også saker hvor barn og ungdom anmeldes for å besitte eller dele seksualiserte bilder av andre mindreårige.

De siste årene har det også vært en økning i saker knyttet til seksuell utpressing. Disse sakene kjennetegnes av at fornærmede trues med publisering av seksualiserte bilder.²⁶ Dette kan være bilder som fornærmede selv har delt, bilder som har kommet på avveie, eller KI-genererte bilder. Kripos har også tidligere beskrevet hvordan enkelte barn og unge produserer eget seksualisert materiale som de selger til voksne. I noen tilfeller kan dette lede til fysiske overgrep.²⁷

Vinningslovbrudd

Det er mange insentiver for å anmelde vinningslovbrudd, blant annet i saker der man kan få igjen noe på forsikringen. Vinningslovbrudd utgjør hele 35 prosent av alle anmeldelser. De fornærmede kan være både privatpersoner og bedrifter (for eksempel butikker). Det samlede økonomiske tapet fra vinningslovbrudd er ukjent, men vurderes å være i milliardklassen.

Antall anmeldelser for vinningslovbrudd har vært relativt jevnt de siste årene. Politiet registrerte en økning i antall butiktktyveri i 2025, men dette kan ha sammenheng med digitale løsninger for mottak og håndtering av anmeldelser. Løsningene gjør det enklere for næringslivet å anmelde butiktktyveri, og anmeldelsene blir håndtert raskere.

§ NY SAMTYKKELOV: BARE JA BETYR JA

1. juli 2025 trådte den nye "samtykkeloven" i kraft. Den innebærer et krav om aktivt samtykke.²⁵

Straffelovens § 291 lyder nå: «Med fengsel inntil 6 år straffes den som har seksuell omgang med noen som verken i ord eller handling har samtykket til det.»

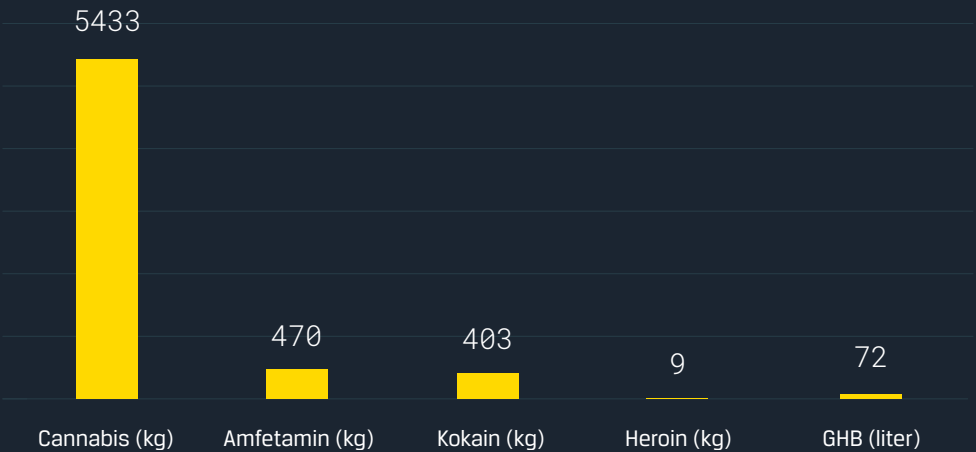
Det er for tidlig å si om denne lovendringen vil ha betydning for antall anmeldelser og domfellelser for voldtekt. Dette er en del av en større utvikling hvor flere andre land også har hatt lignende lovendringer.

GRADVIS INTRODUKSJON AV DIGITALE ANMELDELSER

Nye digitale løsninger fra politiet gjør det stadig lettere å anmelde kriminalitet, for både privatpersoner og næringsliv. Politiets digitale anmeldelsesløsning har blitt rullet ut gradvis fra 2019. Tidligere var det kun privatpersoner som kunne anmelde på nett, men fra 2025 kunne også næringslivet anmelde enkelte lovbrudd, som butiktktyveri, på nett. I tillegg er deler av politiets prosess for anmeldelser automatisert.

Dette gjør at måten sakene registreres inn på er noe annerledes, og det kan påvirke anmeldestallene i en overgangsperiode. Utviklingen kommer i tillegg til en eventuell økning som skyldes at det nå er enklere å anmelde. Løsningen omfatter kun noen lovbrudd, og mange anmeldelser må fortsatt leveres til politiet ved personlig oppmøte.

Politiet fører narkotikastatistikk som inneholder både toll- og politibeslag. I 2025 er det registrert 16 632 saker. Det er beslaglagt svært store mengder hasj og marihuana i 2025. Kun en gang tidligere, i 1995, er det beslaglagt større mengder cannabis i løpet av et kalenderår. Antall kokainbeslag øker både i antall og volum sammenlignet med 2024. Det er en liten økning i antall heroinbeslag, men de beslaglagte mengdene har ikke vært lavere siden 2007, og gjennomsnittlig styrkegrad er historisk lav.²⁹

Narkotikakriminalitet

Brudd på narkotika- og dopinglovgivningen står for rundt 5 prosent av totalen i opprettede straffesaker. Disse forholdene avdekkes og straffeforfølges nesten utelukkende på bakgrunn av politi, toll, posten eller andre myndigheter sin aktivitet.

Antall opprettede straffesaker gikk ned med 8 prosent i 2025 sammenliknet med året før, men omfanget er omtrent likt som i 2023. I et tiårsperspektiv har imidlertid antallet opprettede straffesaker for narkotikakriminalitet gått betydelig ned, og nådde et bunnpunkt i 2022. Reduksjonen kan nesten utelukkende forklares med en nedgang i antall saker som gjelder narkotika til eget bruk, framfor alvorligere saker knyttet til innførsel eller distribusjon. Dette kan ses i sammenheng med at politiet over tid har rettet innsatsen mer mot narkotikadistributørene enn enkeltbrukere.²⁸ Saker som gjelder bruk av ulovlige dopingmidler har gått ned 15 prosent i 2025 sammenlignet med 2024.

Foto: Politiet

Foto: Politiet

Økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet er en lite synlig kriminalitetsform for omgivelsene, men den tapper statskassen, bedrifter og privatpersoner for enorme summer. Nesten 20 prosent av kommunene og 7 prosent av øvrige virksomheter oppgir i en kartlegging å ha hatt økonomiske tap som følge av slik aktivitet.³⁰ Det direkte tapet i 2024 ble anslått til å være mellom 43 og 64 milliarder kroner.³¹ Dette er midler som kunne finansiert utdanning, kollektivtilbud, eldreomsorg eller andre politiske prioriteringer. Straffesaker som går under kategorien økonomisk kriminalitet utgjør 10 prosent av den anmeldte kriminaliteten i 2025.

Hele 85 prosent av den anmeldte økonomiske kriminaliteten er bedragerier, hvor noen gjennom manipulasjon eller løgn får andre til å overføre verdier til seg selv. Bedrageriene mot enkeltpersoner varierer veldig i størrelse: fra noen hundre kroner ved at bedrageren for eksempel får betalt på en digital markeds plass uten å overføre varen som avtalt, til hundretusener i bedragerier begått mot

sårbare eldre av oppsøkende håndverkere. Bedrageri mot privatpersoner er særlig utfordrende fordi det ofte er noen av samfunnets svakeste som rammes, og fordi tapet ofte ikke dekkes av forsikring.

Bedragerier mot virksomheter kan i enkelte tilfeller komme opp i flere hundre millioner kroner. Økokrim har regnet seg frem til at norske privatpersoner og bedrifter ble bedratt for 2,1 milliarder kroner i 2024.³²

Skattesvik eller regnskapsovertredelser utgjør fortsatt en stor kategori, og antall straffesaker har økt markant siden 2024. Korrupsjon er fortsatt en begrenset utfordring i Norge sammenlignet med andre land³³, og kun noen titalls straffesaker ble opprettet i 2025. Saker i samle kategorien ID-tyveri og -misbruk er en langt større utfordring i volum fordi det er en sentral komponent i mange kriminalitetsformer. Disse sakene er imidlertid redusert med omtrent en tredel i 2025 sammenlignet med året før.

Cyberrettet kriminalitet

Globalt har det vært en tydelig økning i all form for kriminalitet rettet mot datasystemer de siste årene. Hovedårsakene er at kunstig intelligens (KI) har blitt mer tilgjengelig som støtteverktøy, og at cyberkriminalitet kommersialiseres i økende grad.³⁴

Samtidig viste mørketallsundersøkelsen fra 2024³⁵ at kun 24 prosent av virksomheter som opplevde datainnbrudd og datatyveri anmeldte forholdet til politiet. Det er kjent for politiet at tjenestenektangrep og datainnbrudd sjelden resulterer i en anmeldelse. Hendelsene håndteres ofte av innleide, private aktører som konsentrerer seg om å begrense skadeomfanget hos bedriften som angripes.

Løsepengevirusangrep og annen utpressing i etterkant av datainnbrudd utgjør en stor andel av sakene. Minst 17 ulike kjente løsepengevirusvarianter ble brukt i cyberangrep mot norske små og mellomstore bedrifter i 2025. Politiet kjenner ikke til at store virksomheter ble rammet i samme periode.³⁷

I 2025 registrerte politiet 349 straffesaker som omhandler "innbrudd i datasystem", og de fornærmede er ofte privatpersoner. Antallet slike saker er tredoblet i 2025 sammenliknet med 2023.

³⁴ På engelsk kalt *denial of service*.

CYBERKRIMINALITET

Cyberkriminalitet varierer betydelig i form og størrelse, men kan forstås som ulovlige aktiviteter der avansert teknologi enten er et mål i seg selv eller en sentral muliggjører. Dette omtales ofte som enten cyberrettet eller cyberstøttet kriminalitet.

Et eksempel på cyberrettet kriminalitet er innbrudd i en bedrifts datasystem. Eksempler på cyberstøttet kriminalitet kan være bruk av alminnelige krypterte meldingstjenester og forum, eller bruk av kunstig intelligens til å manipulere personer som utsettes for svindel eller seksuelle overgrep.

TJENESTENEKTANGREP

Formålet ved *tjenestenektangrep*^{iv} er å nekte, forstyrre eller forringe tilgang til en server, tjeneste eller nettverk. Det kan for eksempel gjøres ved å bevisst overbelaste målets kapasitet for datatrafikk.³⁶

Foto: Politiet

Menneskehandel

Menneskehandel er når en person ved hjelp av enten vold, trusler eller misbruk av sårbar situasjon eller ved annen utilbørlig atferd tvinger, utnytter eller forleder noen til blant annet prostitusjon, tvangsarbeid eller tvangstjenester og til å begå kriminalitet. Antall anmeldelser for menneskehandel i Norge er stabilt lavt, og det antas at det er betydelige mørketall.

I et globalt perspektiv anser FN menneskehandel å være en av verdens største kriminelle industrier, sammen med blant annet narkotika og våpen.^{38,39,40} Norge er forpliktet gjennom internasjonale konvensjoner til å forebygge menneskehandel, straffefølge gjerningspersoner og til å identifisere og beskytte antatte ofre.^{v,41}

De som utsettes for menneskehandel vil sjelden selv identifisere seg som offer. De tar derfor sjeldent kontakt med myndigheter og hjelpeinstanser. Emosjonell, økonomisk og sosial avhengighet til nettverk og familie er sårbarheter som kan utnyttes. Slike faktorer bidrar til at anmeldelsestallene er lavere enn i andre saker.

Utenlandske borgere er særlig sårbare for utnyttelse. Bygg og anlegg, transport, servering, bilverksted, bilpleie, renhold og landbruk er noen av bransjene som utpeker seg negativt i saker om tvangsarbeid. Ofre som knyttes til prostitusjon er ofte utenlandske kvinner som oppholder seg i Norge i kortere perioder.⁴³ Den senere tid har det også blitt stilt spørsmål ved hvorvidt saker med mindreårige som rekrutteres til voldsoppdrag også bør straffefølges som menneskehandel.

NY NASJONAL STRATEGI MOT MENNESKEHANDEL

I juni 2025 lanserte regjeringen en nasjonal strategi mot menneskehandel for 2025–2030.⁴² Formålet er å styrke innsatsen mot menneskehandel i Norge. Strategien er delt inn i fire innsatsområder: helhetlig og samordnet innsats, forebygging, bistand og beskyttelse samt straffefølgning. Strategiens kapittel om straffefølgning beskriver omfattende tiltak for å styrke politiets proaktive innsats mot menneskehandel. For å avdekke menneskehandel er det helt avgjørende at politiet og andre instanser har kunnskap om og kan gjenkjenne indikatorer på at noen utsettes for menneskehandel.

^v Dette gjelder blant annet Palermoprotokollen og Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel.

2.2

GEOGRAFISKE FORSKJELLER

Få land i Europa har en mer variert geografi enn Norge. Folk bor i alt fra det som kan betegnes som en sammenhengende storby på det sentrale Østlandet, til rurale innlandsområder med spredt bebyggelse i Midt-Norge og små kommuner langs hele kysten der livet er bygd opp rundt et lite antall hjørnesteinsbedrifter.

Det mangfoldige klimaet former også hvordan kriminalitet utøves. Vi har store kontraster fra et mildere klima i sør til arktisk kulde og skiftende lysforhold i nord. Demografien varierer også: De fleste byene har en ung og innvandringspreget befolkning, mens befolkningen i distriktene er eldre, heterogen og mannsdominert.

Dette skaper noen rammer for hvordan kriminaliteten utøves. Karakter, utøvere og ofre kan ha vidt forskjellige profiler etter hvor kriminaliteten skjer. Spesifikke egenskaper ved et område kan påvirke kriminalitetens type og frekvens. I sentrumsnære områder og ved kollektivknutepunkt ser man for eksempel ofte mer utrygghetsskapende kriminalitet.

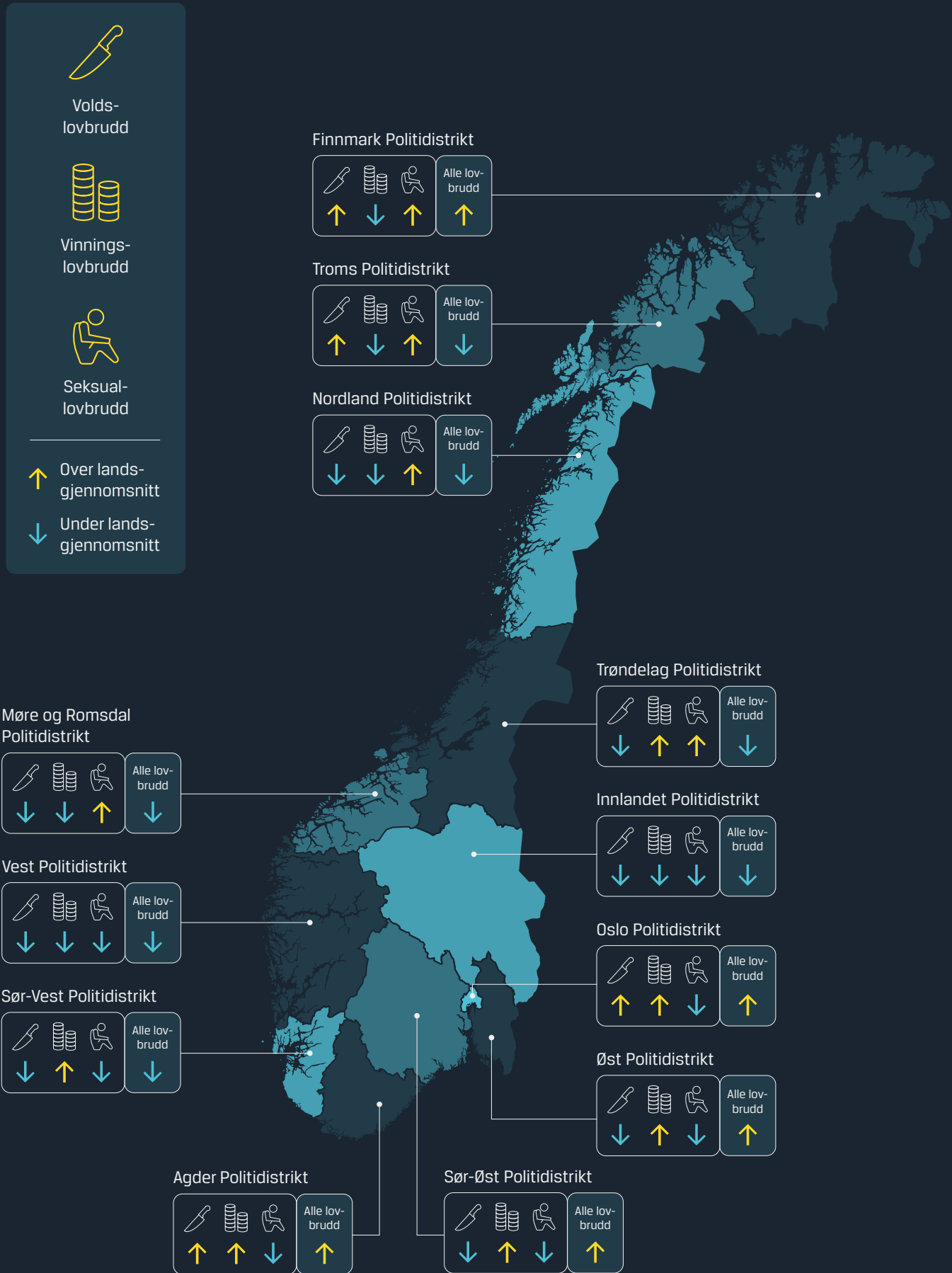

Foto: Shutterstock

Det er fordi det er der folk er. Det er lett å komme seg dit. Uansett hvor du er i kommunen, så kan alle komme seg til sentrum.

Erfaren polititjenesteperson

Oslo politidistrikt er området som har flest straffesaker i Norge. Dette må ses i sammenheng med at politidistriktet blant annet dekker Norges største by og hovedstad.^{vi} Distriktet er minst i geografisk utbredelse, men størst målt i antall innbyggere. Det skiller seg også tydelig ut med et langt høyere antall straffesaker per tusen innbyggere enn andre distrikt. Samtidig har Oslo mange mennesker som hver dag oppholder seg i eller reiser gjennom byen uten å være bosatt der.

Politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst har flest anmeldelser, og samlet har halvparten av de registrerte straffesakene gjerningssted her. Hele 44 prosent av Norges befolkning bor i dette området. Det er betydelig overlapp mellom enkelte kriminalitetsutfordringer og kriminelle nettverk på det sentrale Østlandet, som gjør at disse bør ses i sammenheng.

Agder og Finnmark ligger også høyt på anmeldt kriminalitet per tusen innbyggere. I andre enden av skalaen finner man politidistriktene Møre og Romsdal, Vest, Innlandet og Nordland. Finnmark har lavest innbyggertall i Norge, men er nest størst i geografisk utstrekning. Finnmark er imidlertid politidistriktet i Norge med færrest anmeldelser i absolutte tall, så små variasjoner i straffessaksantallet kan gi særlig stor effekt på utregningen per tusen innbyggere.

Mye av den alvorlige kriminaliteten er konsentrert i de større byene. Oslo politidistrikt ligger langt over landsgjennomsnittet når man ser på anmeldelser for vold, justert for befolkningstall. Det er spesielt tydelig i de alvorligste voldssakene utenfor nære relasjoner: grov kroppsskade, drapsforsøk og drap. Trenden for vold i hovedstadsområdet er stabil. Andre politidistrikt som skiller seg ut med en høy forekomst av vold sett opp mot innbyggertallet er Agder, Troms og Finnmark.

Ser man på fysisk vinningskriminalitet, er dette noe som i stor grad treffer de største byene på Østlandet, men Agder og Trøndelag har også mange slike saker. Dersom man fokuserer utelukkende på grov vinningskriminalitet så fjernes noe av overrepresentasjonen i storbyene, men det generelle bildet er uendret. Nord-Norge og distriktskysten har generelt et lavt nivå av slik kriminalitet uavhengig av alvorlighetsgrad. Bedrageri, som ofte er basert på digital kommunikasjon, treffer naturligvis relativt likt på tvers av landet. Det sentrale Østlandet er likevel noe overrepresentert.

Selv om seksuelle overgrep skjer i hele landet, er tendensen over flere år tydelig: Den nordligste halvdelen av landet er overrepresentert målt i anmeldte seksuallovbruddssaker per tusen innbyggere. Den samme overrepresentasjonen ses til en viss grad i andre distrikter preget av spredt befolkning, mens det sentrale Østlandet ligger under landsgjennomsnittet. Det er en motsatt tendens av mye annen kriminalitet.

^{vi} Oslo politidistrikt dekker også kommunene Asker og Bærum.

03

SAMFUNNSTRUENDE KRIMINALITET I ÅRET SOM KOMMER

3.1 Betydelig og vedvarende trussel fra kriminelle nettverk

3.2 Kriminelle profitterer på våre felles samfunnsverdier

3.3 Cyberkriminalitet og nettbaserte kriminelle samfunn

Dette kapittelet beskriver et utvalg trusler politiet må rette særlig oppmerksomhet mot fremover. Kapittelet tar utgangspunkt i drivere for kriminalitet, og hvordan kriminaliteten har utviklet seg det siste året. Kriminaliteten omtales som samfunnstruende fordi den kan skade eller svekke felles samfunnsverdier (se kapittel 1.2).

3.1

BETYDELIG OG VEDVARENDE TRUSSEL FRA KRIMINELLE NETTVERK

Norske samfunnsstrukturer står overfor en betydelig og vedvarende trussel fra kriminelle nettverk. Nettverkene er tilpasningsdyktige og fortsetter å samarbeide dynamisk på tvers av landegrenser og kontinenter. Arbeidet for å bekjempe dem er ressurs- og tidkrevende, både for politiet og samarbeidende etater og virksomheter.

Ifølge Europol er organisert kriminalitet blant de største sikkerhetstruslene Europa står overfor i dag. Kriminalitetsformen utvikler seg raskt og tilpasser seg en verden i endring.⁴⁴ Slik kriminalitet undergraver grunnleggende samfunnsstrukturer og økonomiske verdier gjennom blant annet vold, korrupsjon og håndtering av ulovlig utbytte. Det siste året har kriminelle

nettverk i økende grad rekruttert og brukt mindreårige til alvorlige voldsoppdrag i Norge. Dette påvirker den alminnelige tryggheten i det offentlige og digitale rom.

Rekruttering til voldsoppdrag gjennom digitale plattformer er bare en av måtene kriminelle nettverk bruker teknologi på for å tilrettelegge for kriminell virksomhet. Nettverkene utnytter ofte teknologi som er utviklet til lovlig kommersiell virksomhet. De bruker krypterte meldingstjenester og eSIM for å skjule kommunikasjon, sosiale medier fungerer fortsatt som markeds plasser for salg av narkotika, og penger blir hvitvasket gjennom kryptovaluta.

Foto: Shutterstock

Kriminelle narkotikanettverk er særlig fremtredende

Samtlige politidistrikter har kriminelle nettverk som opererer lokalt i distriktet eller i flere distrikter. Mange av disse har hovedvirksomheten i Norge og samarbeider med aktører i utlandet. De kriminelle nettverkene er profittmotiverte og utnytter sårbarheter i lovverk og kontrolltiltak iverksatt av myndighetene og private virksomheter. Konfliktnivået i Norge er lavere enn i noen av våre naboland. Samtidig er det latente konfliktlinjer mellom flere av nettverkene.

Muligheten for profitt skiller seg ut ved enkelte kriminalitetsformer. Dette gjelder særlig narkotikakriminalitet, der høy etterspørsel etter narkotika er en viktig driver.⁴⁵ I tillegg er bruk av vold i det offentlige rom ofte knyttet til narkotikakriminalitet.⁴⁶ Mange aktører knyttet til narkotikanettverk har vært involvert i alvorlige voldshendelser, og flere har tilgang på skytevåpen. Det siste året har det også vært flere narkotikarelaterte voldshendelser i Norge hvor internasjonale kriminelle nettverk står bak.

Narkotika er den primære virksomheten for mange av de mest sentrale kriminelle nettverkene i Norge. Det dreier seg om både innførsel, distribusjon og salg. Nettverkene begår også annen kriminalitet som bedragerier, hvitvasking og vold for å muliggjøre narkotikavirksomheten.

Nettverkene har svært variert organisering og kompleksitet, men preges blant annet av tydelig hierarkisk struktur og løsere samarbeid mellom aktører. Noen nettverk består av en sentral indre krets av aktører og en ytre krets av aktører med løsere tilhørighet. Mange av nettverkene utviser betydelig motstanddyktighet ved at de klarer å fortsette narkotikavirksomheten til tross for at sentrale aktører blir fengslet. Dette gjøres enten ved at andre aktører tar over, eller at aktørene fortsetter sin kriminelle virksomhet for eksempel ved hjelp av mobiltelefon i fengselet.

Mange av salgsnettverkene for narkotika i Norge er lokalt forankret. Primærvirksomheten foregår innenfor et begrenset geografisk område. Det er en økt bekymring for at nettverk

aktivt rekrutterer mindreårige inn i den kriminelle virksomheten. Nettverkene tiltrekker seg mindreårige ved å fronte en livsstil med status, lojalitet, våpen og penger. Mange av aktørene som i dag er sentrale i de kriminelle nettverkene, startet sin kriminelle bane som løpegutter for etablerte kriminelle aktører.

Flere sentrale nettverk innen innførsel av narkotika styres av kriminelle bakmenn i utlandet. Ofte har bakmennene dobbelt statsborgerskap, som muliggjør opphold i utlandet. De kan være født med dobbelt statsborgerskap, men de kan også tilegne seg det, for eksempel gjennom investeringspass. Investeringspass er statsborgerskap som gis i bytte mot investeringer i landet. Kriminelle med dobbelt statsborgerskap er utfordrende å få utlevert til Norge. Dette bidrar til å gi aktørene et stort handlingsrom. For å få aktørene straffeforfulgt i utlandet, må politiet samarbeide med myndigheter i andre land.

KRIMINELLE KULTURER

I noen sosiale miljøer eksisterer det kriminalitetsskapende kulturer. I slike kulturer veier interne normer og verdier tungt. Handlinger som viser lojalitet, styrke og tapperhet blir ofte fremhevet. Enkelte ungdommer som søker tilhørighet, mestring og trygghet kan trekkes mot dette. Noen kriminelle aktører utnytter også livsstilen i de kriminelle subkulturene til å kontrollere og rekruttere unge personer.

Ungdommer kan slutte seg til kriminelle kulturer i forsøk på å finne alternative veier til suksess, status, ressurser og beskyttelse. Væremåten, kunnskapen og ferdighetene de tilegner seg gjennom kriminelle kulturer er sjelden overførbare til andre deler av samfunnet. Dette kan gjøre det vanskelig å bryte med kriminelle aktiviteter eller miljøer.

Foto: Politiet

Flere av narkotikanettverkene opererer opportunistisk gjennom prosjektbaserte strukturer når de anskaffer narkotika. Enkelte av salgsnettverkene har faste nettverk og aktører som sikrer tilførsel av narkotika. Andre kjøper deler av større partier med narkotika fra aktører som har smuglet det inn til Norge. Dette gjør narkotika lett tilgjengelig for nettverk som har midler til å betale. Videre bidrar dette til at narkotikamarkedet opprettholdes til tross for at sentrale aktører arresteres.

Andre aktører og nettverk trer inn når det oppstår hull i næringskjeden, og de ulike nettverkene samarbeider uavhengig av konflikter og lojalitet for å videreføre virksomheten. Nettverkene samarbeider opportunt med aktører i andre deler av landet om salg. Støttetjenester som hvitvasking av utbytte og henting og transport av narkotika kjøper ofte nettverkene fra aktører som selger slike kriminelle tjenester.

Narkotikamarkedet i Norge er dimensjonerende for kriminelle nettverk

Selvrapporteringsundersøkelser viser at en andel av befolkningen i både ung og voksen alder bruker ulovlige rusmidler, og at denne prosentandelen har økt markant de siste årene.⁴⁷ Samlet gir det et stort antall brukere, hvor unge utgjør en betydelig andel. De kriminelle nettverkene dimensjoneres i stor grad ut fra denne etterspørselen og markedet som skapes.

^{vii} På engelsk kalt *Crime as a Service (CaaS)*.
^{viii} På engelsk kalt *Violence as a Service (VaaS)*.

Digitale plattformer og sosiale medier gjør det lett å kjøpe narkotika til eget bruk uten at man er avhengig av å kjenne eller oppsøke selgeren fysisk. Kriminelle nettverk og aktører bruker emoji'er eller kallenavn som koder for hva de tilbyr av ulike narkotiske stoffer.

Det er store geografiske forskjeller i bruksmønsteret, og urbane områder har en høyere brukerandel enn mer rurale strøk. Jevnt over bruker flere i hovedstadsområdet ulovlige rusmidler, målt mot resten av landet.⁴⁸ De siste årene har særlig bruken av kokain og cannabis økt i hele landet, og politiet erfarer i likhet med andre europeiske land at også ketaminbruken øker. Det er få tegn til at en stor andel av brukerne faller fra utdanning eller jobb, men et bekymringsverdig antall vil likevel utvikle avhengighet, psykiske lidelser, bli utsatt for kriminalitet eller få relasjonsutfordringer.⁴⁹ Selv om det har vært en betydelig reduksjon i overdosedødsfall over tid, får likevel narkotika-bruken et fatalt utfall for enkelte av brukerne.⁵⁰

KRIMINALITET SOM HANDELSVARE

Begrepet *kriminalitet som handelsvare*^{vii} beskriver hvordan kriminelle tjenester og varer kjøpes og selges. Tjenestene er mange, fra datainnbrudd til hvitvaskingstjenester og vold. Når vold selges blant kriminelle, omtales dette som *vold som handelsvare*^{viii}.

Politiet monitorerer jevnlig prisnivået for ulike typer narkotika på ulike nivåer i forsyningskjeden. Kartleggingene viser at prisen brukerne betaler for narkotika har holdt seg relativt stabil gjennom det siste tiåret. Prisen salgsnettverkene betaler for å anskaffe narkotikapartier fra distribusjons- og innførselsnettverkene har derimot variert mer. Når vi sammenlikner prisene, ser vi at salgsnettverkene har en svært høy fortjenestemargin. Illustrasjonen under viser forskjellen i fortjenestemargin for noen vanlige narkotiske stoffer.

Det finnes også regional variasjon, og prisene for narkotika er typisk noe høyere i andre deler av landet enn Oslo. Dette henger trolig sammen med at markedet på Østlandet er mer funksjonelt: Det er flere konkurrenter og mulig å oppnå stordriftsfordeler på grunn av markedsstørrelsen innenfor et lite geografisk område. Narkotikaprisene i Norge er blant de høyeste i Europa, og dette bidrar til å gjøre Norge til et attraktivt marked for transnasjonale kriminelle nettverk.

Norske og utenlandske myndigheter beslaglegger betydelige mengder narkotika underveis i produksjons- og distribusjonskjeden. Selv om tallene er store, utgjør dette en svært begrenset andel av narkotikaen som er ment for det norske markedet. Et omfattende forskningsprosjekt bestilt av EU-kommisjonen viser at europeisk politi sin innsats mot kriminelle nettverk involvert i kokaindistribusjon ikke har gitt ønsket effekt verken på pris eller tilgjengelighet for brukerne.⁵²

NARKOTIKAUTLØSTE DØDSFALL

I 2024 ble det registrert 342 narkotikautløste dødsfall i Norge, fordelt relativt jevnt utover landet. Statistikken viser at dødsfallene i all hovedsak skyldtes forgiftningsulykker. Av de narkotikautløste dødsfallene var klart flest knyttet til opioider. Til forskjell fra tidligere år var ikke heroin blant de tre vanligste stofftypene registrert i forbindelse med narkotikautløste dødsfall.⁵¹

FORTJENESTEMARGIN

	Cannabis	x2,5
	Kokain	x2
	Amfetamin	x6
	Heroin	x8
	MDMA	x11

Illustrasjonen viser fortjenestemarginen som salgsnettverk har, fordelt på ulike narkotikatyper i 2025.

Norge er både destinasjons- og transittland for kokainsmugling

Kokain produseres i Sør-Amerika og smugles hovedsakelig til Europa med skip, enten direkte eller via transitthavner. Flere europeiske storhavner har innført strengere kontrolltiltak. Samtidig er etterspørselen etter kokain høy. Dette bidrar til at enda flere havner brukes til innførsel.⁵³ Norske havner kan også i økende grad bli benyttet som transitthavner for kokain til det europeiske markedet.

Europol forventer at voldsutøvelsen til kriminelle nettverk vil spre seg når enda flere havner brukes til innførsel av kokain. I Europa har slik voldsutøvelse ofte vært utbredt i nærområdene til viktige innførselshavner og andre sentrale områder i narkotikahandelen.⁵⁴

Mindreårige utnyttas til å utføre voldsoppdrag for kriminelle

I 2025 har det vært en økning i rekruttering og bruk av mindreårige til vold som handelsvare i Norge. Økningen startet på våren, men eskalerte gjennom høsten blant annet med tilfeller av bruk av håndgranater og skytevåpen i det offentlige rom.

Vold som handelsvare innebærer at kriminelle aktører og nettverk tilbyr og etterspør vold som en tjeneste mot betaling. Utøverne er ofte mindreårige. Bruken av mindreårige viser stor grad av kynisme i de kriminelle nettverkene. Voldsoppdragene formidles gjennom digitale plattformer som blir markeds plasser for bestilling, koordinering og tilrettelegging av vold. Dette har bidratt til at volden har blitt mer tilgjengelig og kommersiell, samt at det sikrer høy grad av anonymitet.⁵⁵

Sosiale medier og krypterte meldingstjenester gjør vold som handelsvare mulig. Dette bidrar til at det ofte er stor geografisk avstand mellom de som bestiller og de som utfører voldsoppdragene.⁵⁶ De som bestiller voldsoppdrag er en del av etablerte kriminelle nettverk og opererer med høy grad av sikkerhet. De kan oppholde seg i utlandet, særlig i land uten utleveringsavtale med Norge.

Det er vanlig at utøverne ikke har kjennskap til motivasjonen bak oppdraget eller hvem offeret er, før de tar på seg oppdraget. Det har vært en utvikling der voldsoppdrag blir annonsert, planlagt og gjennomført i løpet av kort tid, noen ganger kun timer eller dager. Dette gjør vold som handelsvare til et internasjonalt problem som er krevende å avverge og bekjempe.

Politiet avverget flere titalls voldsoppdrag i 2025. Oppdragene som ble avverget omfattet mindreårige bosatt over hele landet.⁵⁷ Noen var under den kriminelle lavalderen, andre over. Enkelte er kjent for politiet fra tidligere, andre ikke. Norske mindreårige har også blitt rekruttert til voldsoppdrag i andre land. De unge utøverne loves penger og status, men dette

innfris sjelden. I mange tilfeller får ikke de mindreårige utøverne betalt, og de blir ofte pågrepet av politiet etter voldsoppdragene.

De unge utøverne i en bestillingskjede for voldsoppdrag (se figuren) blir ofte bedt om å sende bilder av ID-dokumenter, for eksempel pass, og bekrefte ID-en gjennom videosamtaler. Politiet har sett eksempler på at utøvere som har trukket seg underveis i prosessen utsettes for trusler. De kriminelle nettverkene bruker den personlige informasjonen de har om de unge. Denne fremgangsmåten er også kjent fra Sverige. Politiet er bekymret for at unge som rekrutteres til voldsoppdrag utsettes for press, tvang og trusler fra kriminelle nettverk både før, under og etter oppdraget.⁵⁸

Voldsoppdragene gjennomført i Norge kan hovedsakelig knyttes til svenske kriminelle nettverk. Tidligere har kriminelle nettverk hentet inn volds kapital fra Sverige. Nå kan denne kapitalen også innhentes lokalt ved å bruke mindreårige utøvere.⁵⁹ Svenske kriminelle aktører har brukt vold som handelsvare for å styrke egen volds kapital og posisjonen i det norske narkotika-markedet, som er attraktivt for dem.

Bruk av vold som handelsvare rettes hovedsakelig mot andre kriminelle aktører. Med mindreårige utøvere og angrepsmidler som håndgranater øker imidlertid risikoen for at voldsoppdragene treffer feil mål eller skader utenforstående.

Rekruttering av mindreårige til voldsoppdrag

Rekruttering av mindreårige til voldsoppdrag skjer på ulike måter, men rekrutteringen følger en struktur der de involverte har ulike roller.

BESTILLER

Initierer og finansierer voldsoppdraget. Er en del av etablerte kriminelle nettverk og oppholder seg ofte i utlandet.

REKRUTTERER

Fungerer som bindeledd. Annonserer voldsoppdrag i grupper eller kanaler for å rekruttere utøvere.

TILRETTELEGGGER

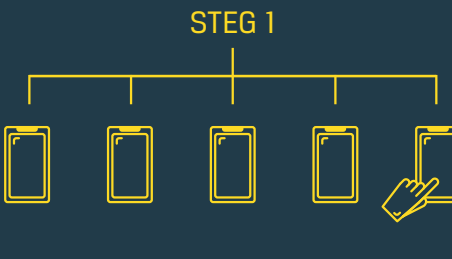
Muliggjør gjennomføringen. Anskaffer våpen, transport og oppholdssteder. Kan være flere til et oppdrag.

UTØVER

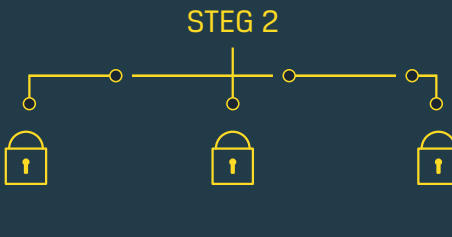
Gjennomfører voldsoppdraget. Er oftest unge og uten tilknytning til det kriminelle nettverket. Kjenner hverken offeret eller området der oppdraget utføres.

Mindreårige rekrutteres til voldsoppdrag gjennom digitale plattformer

Kriminelle nettverk legger ut innhold på sosiale medier som Instagram, TikTok og Snapchat rettet mot mindreårige. Nettverkene reklamerer og starter rekrutteringen for voldsoppdrag her. Algoritmer bidrar til at innholdet blir spredt i stort omfang. Rekruttererne bruker memes og spillterminologi for å ufarliggjøre grov vold.

Rekruttererne får med mindreårige over på apper med høyere sikkerhet hvor de kommuniserer i grupper. Der legger rekruttererne ut annonser med en overordnet beskrivelse av voldsoppdrag. Oppdragene legges ut flere steder for å få tak i potensielle utøvere.

For å planlegge og koordinere voldsoppdraget økes sikkerheten ytterligere ved bruk av ende-til-ende-krypterte apper som Signal. Der deles informasjon om oppdraget direkte med utøveren.

3.2

KRIMINELLE PROFITTERER PÅ VÅRE FELLES SAMFUNNSVERDIER

Omfanget av den kriminelle økonomien i Norge er tidligere anslått til å være om lag tre prosent av fastlands-BNP.⁶⁰ Ulovlig økonomisk aktivitet tapper den norske staten for store beløp. I den grad organiserte kriminelle lykkes i kriminalitet på bekostning av våre felles verdier, kan dette på sikt føre til en redusert tillit til våre systemer og undergraving av velferdsstaten.

Grensene mellom den tradisjonelle økonomiske kriminaliteten og annen profittmotivert kriminalitet fortsetter å viskes ut ettersom organiserte kriminelle er mer involvert i økonomisk kriminalitet enn tidligere. Det er store summer å tjene på bedrageri av både statlige og private

aktører. Offentlig sektor jobber med å bli mer brukervennlig for publikum, med åpenhet og digitale løsninger. Dette forenkler tilgjengeligheten for publikum, men kan også gjøre det enklere å begå kriminalitet.

Utbytte fra kriminell aktivitet utbytte blir i økende grad profesjonelt håndtert. Spesialiserte hvitvaskingsaktører har utviklet en rekke uregulerte finansielle tjenester på utsiden av den tradisjonelle finansnæringen, noe som muliggjør en parallell finansiell underverden for de kriminelle aktørene. Utbyttet tilfaller de kriminelle og reinvesteres i den kriminelle økonomien.

KRIMINELL ØKONOMI

Kriminell økonomi kan defineres som det samlede systemet av aktiviteter, transaksjoner og tjenester der økonomiske verdier skapes, overføres eller skjules gjennom handlinger som helt eller delvis skjer utenfor lovlige og regulerte strukturer og prosesser.

Basert på denne definisjonen har svenske myndigheter estimert at den kriminelle økonomien i Sverige utgjør 352 milliarder kroner per år, noe som i 2024 tilsvarte 5,5 prosent av BNP.⁶¹

Foto: Politiet

I 2025 ble det anmeldt bedragerier med et estimert tap på over to milliarder kroner i Norge.

Digitale personopplysninger brukes til å begå bedragerier

Årlig blir offentlig sektor, private virksomheter og privatpersoner utsatt for ulike former for bedragerier. I 2025 ble det anmeldt bedragerier med et estimert tap på over to milliarder kroner i Norge. Til sammenligning ble tapene knyttet til bedragerier i hele Norden i 2023 estimert til 828 millioner euro, tilsvarende om lag ni og en halv milliarder norske kroner.⁶² Det reelle tapet er antakelig betraktelig høyere.⁶³ Profitten fra bedragerier kan bidra til å finansiere nye bedragerier, men den brukes også til å finansiere annen kriminell virksomhet.⁶⁴

Kriminelle kan få kontroll over eID-er for eksempel gjennom kjøp, tyveri, utpressing eller trusler om vold for å få personer til å utføre handlinger med egen eID.⁶⁶ Utenlandske arbeidstakere som blir utnyttet til arbeidsmarkeds kriminalitet i Norge, kan få sin eID misbrukt i den forbindelse.⁶⁷ En annen, digital fremgangsmåte er bruk av kunstig intelligens.⁶⁸ Internasjonale aktører har utviklet programvarer som innhenter privatpersoners kortopplysninger ved å misbruke kjente norske institusjoner. Slik har de fått tak i tusenvis av kortopplysninger fra nordmenn.⁶⁹

Identitetsmisbruk benyttes til flere ulike former for bedragerier. Et eksempel er nettbankbedrageri, hvor bedragerne misbruker digitale persondata for å få tilgang til bankkontoer som de tapper for betydelige midler. Et annet eksempel av betydelig omfang er lånebedragerier. En fremgangsmåte er å ta opp urettmessige bil- og boliglån fra finansinstitusjoner ved bruk av andres identiteter. En annen fremgangsmåte er å bruke eID-er for kredittverdighet i forbindelse med lån. I noen tilfeller er det mistanke om bruk av innsidere hos banker eller låneagenter for å sikre at lånene blir innvilget.⁷⁰

Misbruk av eID kan potensielt generere ulovlig utbytte på flere millioner kroner gjennom bedrageri og manipulering av offentlige registre. Gjennom blant annet identitetsmisbruk utnytter kriminelle aktører skatte- og støtteordninger fra Nav og Skatteetaten til å motta penger fra staten.⁷¹

MISBRUK AV eID

Kriminelle aktører bruker digitale data som personopplysninger, passord og bankopplysninger til å gjennomføre bedragerier. En fremgangsmåte er å få kontroll over elektroniske identiteter (eID-er). Det mest brukte eID-systemet i Norge er BankID.⁶⁵

Utnyttelse av offentlige ordninger truer den norske velferdsmodellen

Utnyttelse av offentlige tilskudds- og støtteordninger er en alvorlig trussel mot det norske samfunnets økonomi og velferdsmodell. Jevnlig avdekkes det at kriminelle aktører utnytter ordninger som er ment å ivareta blant annet velferdsstatens finansieringsgrunnlag, ulike velferdsgoder eller miljøet. Metodene er blant annet bruk av falske dokumenter, ID-misbruk og manipulasjon av digitale søknadsprosesser og registeropplysninger. Faren for misbruk er særlig stor i forbindelse med ordninger som er basert på tillit og hvor det er lite kontroll. Mer effektive digitale systemer og forvaltningsprosesser kan skape større brukervennlighet, men kan også gjøre det enklere å begå kriminalitet.⁷² Konsekvensene er omfattende: staten taper penger, tilliten til offentlige ordninger svekkes og midler kan kanaliseres til ny kriminalitet.

Velferdsmodellen finansieres i stor grad gjennom skatter og avgifter på inntekt, forbruk og formue. Unndragelse av skatt og merverdiavgift er eksempler på økonomisk kriminalitet som påfører staten store økonomiske tap. I mange saker avdekkes det at fiktiv dokumentasjon brukes for å legitimere merverdiavgiftsrefusjon for virksomheter som ikke har reell drift. Digitalisering og ny teknologi gjør at denne typen kriminalitet skjer i større tempo og skala enn tidligere.⁷³

Politiet vet ikke omfanget av økonomisk kriminalitet ved utbetalinger fra Nav. Basert på beregninger av feilutbetalinger fra Nav, som inkluderer alt fra svindel til ubevisste feil, anslo Nav i 2024 at de ble bedratt for et beløp på rundt fem milliarder kroner per år.^{74,75} I mer komplekse bedragerier mot Nav etablerer personer fiktive eller tilrettelagte arbeidsforhold for å fremstå berettiget

til ulike ytelser. Dette krever ofte planlegging over tid og samarbeid mellom stønadsmottaker og arbeidsgiver. Aktørbildet er sammensatt, og kan i enkelte tilfeller knyttes til kriminelle nettverk. For disse nettverkene er utnyttelse av offentlige støtteordninger sekundær-virksomhet.⁷⁶

Offentlige tilskuddsordninger for miljøvern utnyttes også. Dette skader ikke bare økonomien, men også miljøet, og det undergraver offentlige miljøtiltak. Ordningene utgjør samlet sett utbetalinger på flere milliarder kroner. De siste årene har flere personer blitt domfelt for bedrageri i forbindelse med slike tilskuddsordninger.

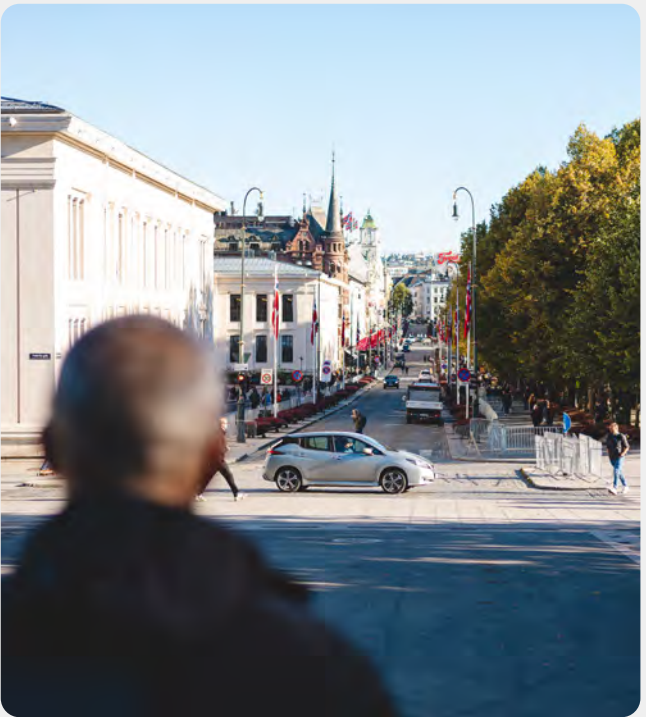

Foto: Shutterstock

MISBRUK AV REFUSJONSORDNING FOR FLUORGASS

Fluorgasser brukes blant annet som kjølemedium i kjøleanlegg, klimaanlegg og varmepumper. Slike gasser er svært klimaskadelige og derfor tungt avgiftsbelagt ved import til Norge. For å sikre at brukt gass behandles på en forsvarlig måte, finnes det en ordning der man får refundert importavgiften hvis man leverer gassflaskene til myndighetene etter bruk.

I 2023 ble en mann dømt for grovt bedrageri av 5,7 millioner kroner mot Miljødirektoratet etter å ha misbrukt den statlige refusjonsordningen for fluorholdige gasser. Den domfelte mannen hadde over flere år smuglet totalt 3,7 tonn fluorholdig gass til Norge, for deretter å levere gassen til refusjonsordningen. Ved å smugle fluorgass til Norge uten å betale avgift og deretter levere gassen rett til refusjonsordningen, fikk han utbetalt refusjon for særavgift som ikke var betalt. Straffen ble satt til ubetinget fengsel i fire og et halvt år. Han måtte også betale erstatning til staten.^{77,78}

Foto: Shutterstock

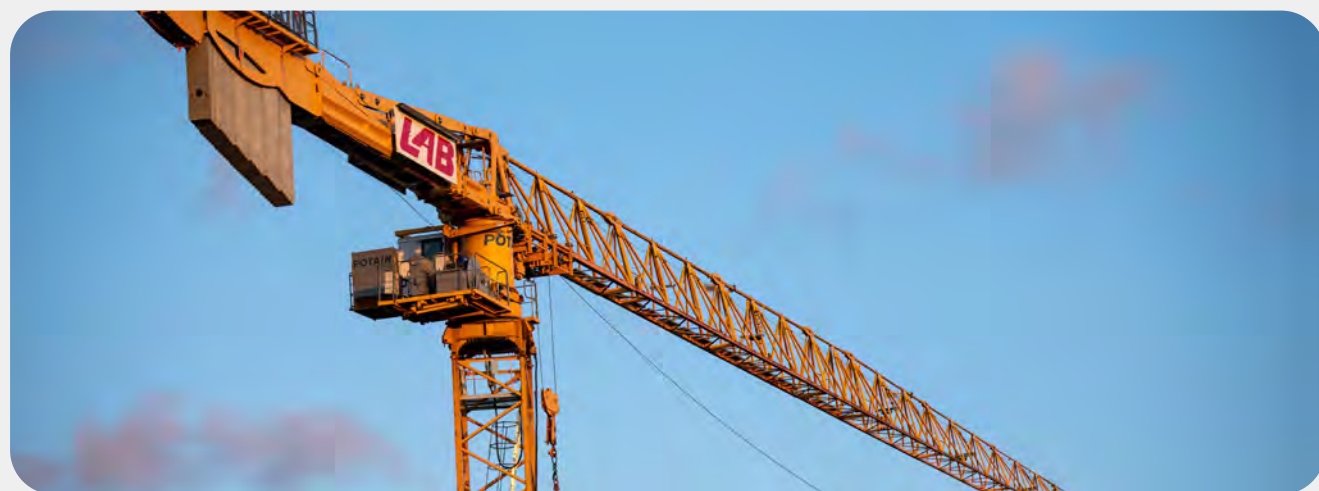

Foto: Politiet

Spesialiserte hvitvaskingsaktører sikrer kriminelt utbytte

Kriminelle aktører er avhengig av å legitimere utbyttet fra deres ulovlige aktivitet for å kunne ta det i bruk. Hvitvasking er derfor en essensiell del av den kriminelle økonomien. Fortjenesten fra kriminalitet genererer utbytte og kan brukes til å reinvestere i kriminalitet. På denne måten fungerer hvitvasking som driver for fortsatt kriminalitet. Over tid har hvitvasking utviklet seg til å bli en profesjonalisert virksomhet der spesialiserte aktører tar på seg hvitvaskingsoppdrag fra andre kriminelle. Felles for oppdragsgiverne er at de trenger å sikre det økonomiske utbyttet. Dette gjør at de utvikler et grunnleggende avhengighetsforhold til hvitvaskingsaktørene.

Aktørene som tilbyr hvitvaskingstjenester i Norge har ulik grad av kompetanse og organisering. På det laveste nivået finner man enkeltaktører som tilbyr lite komplekse tjenester. Disse aktørene er det mange av fordi det krever begrenset kompetanse noe som gir oppdragsgiverne mange aktører å velge mellom. På det neste nivået er aktører og nettverk med kontakter og samarbeidspartnere i legal og illegal virksomhet, også internasjonalt. Disse fungerer som bindeledd til andre hvitvaskingsaktører. På det øverste nivået er organiserte nettverk som tilbyr hvitvasking av større utbyttebeløp. Slike beløp krever ofte profesjonalisert håndtering med mer komplekse moduser, som utnyttelse av legale selskapsstrukturer og handel av varer og tjenester i det internasjonale markedet, såkalt handelsbasert hvitvasking.

¹⁸ På engelsk kalt *underground banking*.

ILLEGAL BANKVIRKSOMHET

Spesialiserte hvitvaskingsaktører leverer flere uregulerte finansielle tjenester som veksling av kontanter og kryptovaluta, transport av kontanter og overføringer gjennom uformelle betalingssystemer. Når dette gjøres systematisk, kalles det *illegal bankvirksomhet*¹⁸. Dette bidrar til å muliggjøre en parallell finansiell underverden for kriminelle.⁷⁹

HVITVASKING VED KJØP OG SALG AV EIENDOM

Norge har høye boligpriser og et regelverk som åpner for skjult eierskap. Det gir handlingsrom for organiserte kriminelle som ønsker å bruke eiendomstransaksjoner til hvitvasking. Gjennom stråselskaper og mellommenn plasserer kriminelle nettverk utbytte fra kriminalitet i eiendom, og gevinsten øker i takt med eiendomsprisene.

Innsidere legger til rette for kriminalitet

Kriminelles bruk av innsidere er en alvorlig utfordring for både private og offentlige virksomheter. Mange foretak har styrket sitt digitale forsvarsverk.⁸⁰ Derfor kan det være særlig hensiktsmessig for kriminelle å bygge relasjoner til enkeltpersoner i en virksomhet. Innsidevirksomhet bidrar til å undergrave samfunnets tillit til institusjoner og systemer, og til å tappe staten for økonomiske verdier.

En kriminell aktør kan benytte en innsider for å få tilgang til eller endre sensitiv informasjon. For eksempel kan tilgang på sensitiv informasjon om sikkerhetsprosedyrer eller mulighet til å manipulere eller forfalske dokumenter være sentrale elementer i gjennomføringen og videreføringen av organisert kriminalitet. Innsidere kan også benyttes til å sabotere viktige prosesser eller skjule kriminalitet.⁸¹

Det reelle omfanget av kriminelles bruk av innsidere i Norge er uvisst. Informasjon om innsidere kan være skadelig for omdømmet til bedriftene som opplever slikt. Det er lav anmeldelsestilbøyelighet og saken håndteres i de fleste tilfeller internt hos arbeidsgiver. Det er mye som tyder på at innsidevirksomhet er mer omfattende enn det som fremkommer i offentlig statistikk og rapportering.⁸²

Bank- og finansnæringen er et eksempel på en næring som er særlig utsatt for innsidevirksomhet.⁸³ Flere ansatte i finansnæringen har de siste årene vært under etterforskning for lovbrudd knyttet til innsidevirksomhet. Kriminelle aktørers behov for å hvitvaske utbyttet sitt i kombinasjon med bankenes økte fokus på mistenkelige transaksjoner og digital sikkerhet gjør at bruk av innsidere i denne næringen

kan ha en særlig stor verdi. Eksempler på tjenester innsidere kan legge til rette for er utstedelse av ulovlige lån, forfalsking av dokumenter og tilsløring av finansielle transaksjoner. Urettmessige lån kan også benyttes som fremgangsmåte for hvitvasking, ved at utbytte fra kriminell aktivitet benyttes til å betale ned lånet. Slik integreres kriminell kapital i den legale økonomien uten at banken lider noe økonomisk tap.

Politiet har sett flere eksempler på samarbeid mellom bankansatte, finansrådgivere og eiendomsmeglere. Denne typen innsidevirksomhet kan for eksempel foregå ved at eiendomsmeglere henviser kunder til finansrådgivere som bistår dem med å få innvilget urettmessige lån. Videre bistår enkelte eiendomsmeglere med å foreta ulovlige endringer i dokumenter, for eksempel ved å forfalske e-takster, muligens mot betaling. Politiet ser også at enkelte meglere henviser kundene til en eller flere navngitte personer i en bank, som igjen kan "bistå" kunden med å få innvilget boliglån på uriktig grunnlag. Slikt samarbeid øker handlingsrommet for den ulovlige aktiviteten.

Innsidere i legale virksomheter som bistår kriminelle er et internasjonalt problem. Blant annet kan kriminelle nettverk benytte innsidere for å gjennomføre narkotikasmugling for å unngå toll- og grensekontroller. Internasjonalt har dette blitt omtalt som omfattende kriminell infiltrasjon av globale vareforsyningskjeder.⁸⁴

Erfaringer fra Sverige viser at organiserte kriminelle jobber målrettet for å skaffe seg innsidere i en rekke sektorer, blant annet banknæringen og politi- og rettsvesenet. Her ser man også at det blant organiserte kriminelle aktører er en konstant strøm av tilbud og etterspørsel om hva innsidere kan bistå med.⁸⁵

HVA ER EN INNSIDER?

En innsider forstås her som en nåværende eller tidligere ansatt, konsulent eller kontraktør som har eller har hatt legitim tilgang til virksomhetens systemer, prosedyrer, objekter og informasjon, og som misbruker denne kunnskapen og tilgangen for å utføre handlinger som kan påføre virksomheten skade eller tap. En innsider kan handle etter ønske om profitt, men også som følge av lojalitet til familien eller nærmiljøet, press, trusler og vold. Det kan også være en kombinasjon av disse.

Man kan skille mellom innsidere som bevisst misbruker sin posisjon, og de som ubevisst bidrar til at uvedkommende får tilgang til sensitive opplysninger og prosesser. Sistnevnte kan ifølge NSM for eksempel være et resultat av manglende bevissthet rundt sikkerhet, taushetsplikt og rutiner.⁸⁶

3.3

CYBERKRIMINALITET OG NETT-
BASERTE KRIMINELLE SAMFUNN

Cyberkriminalitet er en vedvarende trussel mot våre felles verdier og stiller store krav til samfunnets håndtering. Daglig utsettes samfunnet for angrep mot datasystemer eller ondsinnet digital interaksjon som kan ha alvorlige konsekvenser for digitale og fysiske verdier. Antallet slike angrep har økt de siste årene i både Norge og resten av Europa, og utviklingen forventes å fortsette.^{87,88}

Skillet mellom det fysiske og det digitale rom viskes stadig mer ut. Nå kan mange typer kriminalitet foregå

uten at offer, utøver eller samarbeidspartnere på noe tidspunkt møtes fysisk. Det siste året har politiet fått økt innsikt i ulike typer nettbaserte kriminelle samfunn. I mange av disse skapes fellesskap med en distinkt indre kultur og grenseforskyvende dynamikk. Medlemmene søker ofte intern status og forsøker å overgå hverandres prestasjoner innenfor den aktuelle kriminelle nisjen.

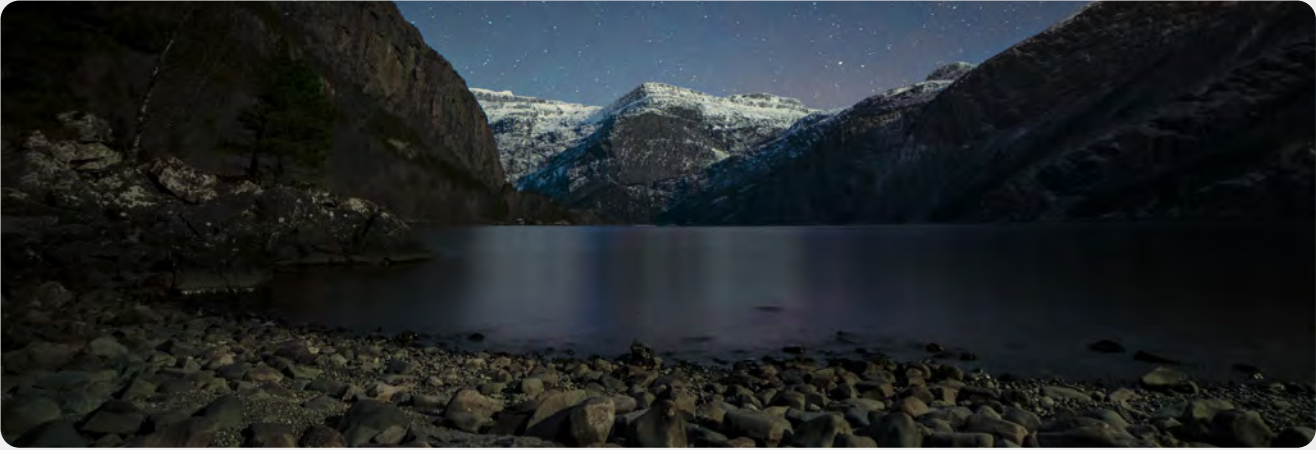
Slike digitale samfunn gir flere aktører mulighet til å utføre kriminalitet de ellers ikke hadde hatt kompetanse eller handlingsrom til. Dette kan for eksempel skje ved at de deler kunnskap og metoder eller leier tjenester og teknisk infrastruktur.

Digitale samfunn gir flere aktører mulighet til å utføre kriminalitet de ellers ikke hadde hatt kompetanse eller handlingsrom til.

«Den raske digitaliseringen av samfunnets hverdagsliv har ført til at de fleste digitale infrastrukturer er blitt mer komplekse. Overgangen går raskt, og sammen med utilstrekkelig digital kompetanse hos de fleste brukere har dette ført til at flere systemer er sårbare for cyberangrep. Økningen i cyberangrep drives også av at det utvikles mer avanserte verktøy og teknikker som selges som tjenester til kriminelle på det kriminelle cybertjenestemarkedet.»

Europol, Serious and organised crime threat assessment 2025 (egen oversettelse).⁸⁹

Bremanger demning i Vestland fylke ble utsatt for et cyberangrep som åpnet slusene i flere timer. Foto: Shutterstock

Sårbarheter i teknologi utnyttes til kriminelle formål

En av politiets sentrale bekymringer rundt cyberrettet kriminalitet er at det skal ramme teknologi som styrer fysiske prosesser, for eksempel tognettet eller kraftlinjer, såkalt *operasjonell teknologi* (OT). Politiet har i 2025 etterforsket saker der cyberkriminelle har rammet slik OT, hvor enkelte av sakene har berørt grunnleggende nasjonale verdier og samfunnskritisk infrastruktur.^{90,91}

Det finnes et stort antall eldre systemer som ble utviklet for en pålitelig, trygg og varig drift, og hvor sikkerheten ble ivarettatt gjennom isolasjon fra virksomhetens internettilkoblede IT-systemer. Men teknologi som styrer fysiske prosesser har gradvis blitt koblet til internett, ut fra et ønske om effektiv styring og overvåking. Dette omtales som cyber-fysiske koblinger, og medfører en ny og stadig voksende sårbarhetsflate.

De fleste virksomheter i Norge benytter standardisert programvare som leveres fra eksterne leverandører, og dette gjelder også cyber-fysiske koblinger til OT. En slik standardisering bidrar på mange måter til å øke sikkerheten. Samtidig kan det få store konsekvenser når det først oppstår sikkerhetshull. Det siste året har cyberkriminelle ved flere anledninger utnyttet såkalte *nulldagssårbarheter* for å skaffe seg uberettiget tilgang til datasystemer. Det vil si at det har oppstått et sikkerhetshull som er ukjent for de som utvikler eller benytter IKT-systemet, men som oppdages og utnyttes av en trusselaktør til uberettiget adgang.

NULLDAGSSÅRBARHET

I 2025 utnyttet hackere en nulldagssårbarhet i Microsoft SharePoint før Microsoft klarte å lukke den. Svakheten gjorde det mulig for angripere å komme inn i datasystemer som mange organisasjoner bruker til å lagre og dele informasjon. Fordi svakheten var ukjent for både Microsoft og brukerne da angrepene startet, hadde de null dager til å rette den – derav begrepet nulldagssårbarhet. Hackere brukte denne feilen til å prøve å få tilgang til systemer hos blant annet offentlige etater og store virksomheter før det kom en oppdatering som fjernet sårbarheten.⁹²

Ruters elbusser inneholder bakdører som gjør at de kan fjernstyres. Selv om det er usikkert om det var gjort med vilje, utgjør det et betydelig sikkerhetshull.¹⁰¹ Foto: Eilif Swensen/Ruter

Ideologisk motivert *hacktivism* er fortsatt en del av trusselbildet mot Norge.⁹³ I april 2025 hacket en pro-russisk gruppering styringssystemene til en vanddemning i Bremanger. Det er et eksempel på et ideologisk motivert angrep mot OT i Norge.⁹⁴

De siste årene har man også sett mange eksempler på såkalte *verdikjedeangrep*^{x,96,97,98,99} Her legges tekniske bakdører inn på enten fysiske komponenter eller i den grunnleggende permanente programvaren. Sårbarheter av denne typen kan være spesielt vanskelige å oppdage eller fjerne fordi det ofte ligger på en del av enheten som brukere og antivirus ikke har tilgang til.¹⁰⁰ De kan også oppdages og misbrukes av andre enn dem som i utgangspunktet skapte bakdøren. Både nulldags-sårbarheter og verdikjedeangrep øker skadepotensialet mot norske mål vesentlig, ettersom virksomheter som forvalter viktige verdier ofte benytter den samme typen IKT-infrastruktur.

HACKTIVISME

Hacktivism kombinerer politisk eller ideologisk motivert aktivisme med cyberkriminalitet, og utgjør en vedvarende trussel mot norske verdier og interesser. Fenomenet omfatter mer enn tjenestenektangrep, og inkluderer også informasjons- og datatyveri, lekkasje og spredning av stjålet informasjon samt annen digital kriminalitet utført med politisk eller ideologisk motivasjon.⁹⁵

* På engelsk kalt *supply chain attack*.

Målutvelgelsesprosesser i endring

Cyberrettet kriminalitet utføres med stor variasjon. Aktør-bildet er sammensatt med et betydelig antall roller basert på ulike praktiske behov i en angrepskjede. Det finnes i dette økosystemet et stort antall uerfarne og mindre kompetente aktører som finner mål og oppnår resultater gjennom lavterskel bruk av blant annet kunstig intelligens og kommersielt tilgjengelige dataverktøy.

Men det er også en internasjonal trend at en mindre gruppe profesjonelle cyberkriminelle aktører benytter seg av spesialtilpassede angrep mot nøye utvalgte mål. Det skyldes at et enkelt vellykket angrep mot et verdifullt mål kan gi stor avkastning og rettferdiggjøre en betydelig investering. Et angrep er en prosess som gjerne deles inn i flere faser, der det finnes ulike roller som kan settes ut til uavhengige spesialister.¹⁰² Dette er en form for *kriminalitet som handelsvare*, som omtalt i kapittel 3.1.

Et datainnbrudd representerer ikke bare en trussel mot den som rammes der og da, men kan også gi grunnlag for fremtidige angrep gjennom misbruk av den stjålne informasjonen. Politiet og andre samarbeidspartnere observerer jevnlig at cyberkriminelle benytter elementer fra tidligere datatyverier som grunnlag for tilgang og målutvelgelse.^{103,104,105,106,107}

Inngangsporten til nøye utvalgte mål er i mange tilfeller såkalte *tilgangsmeglere*^{xi}. Dette brukes som en betegnelse for spesialiserte cyberkriminelle som selger forslag til mål og ulovlige tilganger til datasystemer. Når selve utvalget av egnede mål eller ofre gjøres av en kriminell spesialist, kan andre cyberkriminelle aktører fokusere sin innsats på selve angrepsutførelsen.¹⁰⁸ Tilgangsmegleren jobber kontinuerlig med å skaffe seg påloggingsinformasjon eller tilganger gjennom eksempelvis phishing^{xii} mot store e-postdatabaser eller via ondsinnede nettsider. Disse metodene innebærer å "kaste ut store fiskegarn" for å treffe flest mulig internettbrukere. Tilgangsmegleren kan

deretter for eksempel videreselge påloggingsinformasjon (brukernavn og passord) eller skaffe tilganger ved å installere skadevare som innlemmer brukernes datamaskin i et nettverk av fjernstyrte enheter ofte omtalt som et *botnet*. Tilgangsmegleren jobber på denne måten med å opprettholde en oversikt over potensielle mål som både har lav teknisk sikkerhet og store verdier. Andre profesjonelle cyberkriminelle kan kjøpe denne informasjonen og utnytte den til å angripe mål med høy sannsynlighet for kriminell avkastning.

Foruten tilgangsmeglere finnes det også spesialiserte *informasjonsmeglere*^{xiii}. Disse selger verdifull informasjon hentet ut fra offerets datasystem. Informasjon har de siste årene i større grad fått en selvstendig verdi og kan selges til ulike interessenter.^{109,110} Politiet erfarer at ulike meglere i stor grad benytter seg av de samme virkemidlene og kan dekke flere roller parallelt.

Foto: Politiet

^{xi} På engelsk kalt *initial access broker*.

^{xii} For eksempel ved at tilgangsmegleren sender ut e-post som får internettbrukeren til å klikke på en ondsinnet lenke eller laste ned et vedlegg.

^{xiii} På engelsk kalt *data broker*.

DET MØRKE NETTET

KRIMINELLE UTVEKSLER TJENESTER, DATA OG VERKTØY PÅ DET MØRKE NETTET

Cyberkriminelle gjør en rekke grep for å skjule spor, sin identitet og eventuelle knytninger til andre aktører. Det er blitt gradvis tryggere for kriminelle å bruke alminnelige kommersielle løsninger, da tjenestetilbydere har økt fokus på sikkerhet og tilbyr tung ende-til-ende-kryptering som standard-løsning i sine meldingsapplikasjoner.

Likevel går mange et steg videre ved å benytte en del av internettet som er skjult for vanlige søke-motorer og indekseringer. Dette er kjent som *det mørke nettet*. Brukergrensesnitt og funksjonalitet er svært likt det man finner på det åpne nettet, men

det kreves ofte egne nettlesere. Det mest kjente eksempelet på en nettleser som gir adgang til det mørke nettet er The Onion Router (TOR). Politiet erfarer at en betydelig andel av cyberkriminelle utveksler erfaringer og deler metoder eller verktøy innen dedikerte forum og markeds plasser på det mørke nettet. Kriminelle prosjekter organiseres og ressurser rekrutteres eller leies inn på slike digitale samfunn.

Både etterspørsel og tilbud for kriminelle tjenester er særlig stor innen løsepengevirus og annen type utpressing i etterkant av datainnbrudd. Kunstig intelligens bidrar nå til å presse ned prisene på flere digitale varer og tjenester som tilbys på kriminelle markeds plasser, eksempelvis null-dagssårbarheter og phishing-tjenester.

BANDITS ILLEGAL REQUIREMENTS FORUM

Bandits Illegal Requirements Forum er en digital samhandlingsarena på det mørke nettet. Forumet er en møteplass for ulike aktører som utfører cyberkriminalitet eller leverer støttetjenester til slik virksomhet. Selv om det gis stor frihet, utføres det likevel en viss moderasjon fra et lite antall administratorer. Disse bor i land som Norge ikke har fungerende justissamarbeid eller utleverings-avtaler med. For å få adgang til forumet må man gjennom en rekke verifiseringsgrep som inkluderer videosamtale og utspørring. Det er en månedlig medlemskontingent på 300 amerikanske dollar som betales i kryptovaluta.

Nettsamfunnet er delt opp i ulike temaspesifikke underforum innen blant annet metoder, måltyper og programmeringsspråk. Det dekker ulike behov, slik som deling av erfaringer, identifisering av useriøse aktører, salg av ulovlig innhentet data og kodediskusjon. Samlet finner man her det meste av det en kriminell aktør som opererer i cyberdomenet kan ønske seg, inkludert sosial omgang med likesinnede.

Bandits Illegal Requirements Forum er et fiktivt eksempel basert på politiets kjennskap eller adgang til tilsvarende digitale forum. Tilslørings-grepet er nødvendig for å skjerme politiets skjulte metodebruk og fokus.

Sårbare unge manipuleres og skades som følge av aktivitet i ekstreme nettsamfunn

Norsk politi og internasjonale samarbeidspartnere har de siste årene fått innblikk i flere varianter av en ekstremt voldsforherligende kultur som eksisterer på ulike digitale nettsamfunn. Medlemmene av disse foraene påfører sårbare unge alvorlig fysisk og psykisk skade gjennom målrettet og kynisk manipulasjon og utpressing. Til forskjell fra mye annen kriminalitet er primærmotivasjonen verken økonomisk eller seksuell. Handlingene drives i stedet av ønsket om makt, spenning og anerkjennelse i lukkede nettsamfunn der vold, fornedring og kvinnehat gir status. Internt i nettsamfunnene foregår en prosess som fører til gradvis aksept for groteske skildringer av grov vold og seksuelle handlinger. Prosessen drives gjennom hyppig deling av materiale der man forsøker å overgå hverandre i voldsomhet.

De ulike nettsamfunnene varierer i størrelse, og noen har tusenvis av medlemmer.¹¹¹ Politiet jobber aktivt med å identifisere både ofre og overgripere. Selv om det foreløpig er identifisert et begrenset antall personer som knyttes til fenomenet i Norge, så antas det å være store mørketall. Ettersom offeret utfører stadig mer ekstreme handlinger underveis og ofte sitter med en stor følelse av skam, så blir det gradvis vanskeligere å bryte ut av sirkelen eller oppsøke hjelp.

Målet i disse ekstreme nettsamfunnene er å påføre mest mulig skade på offeret eller omgivelsene gjennom manipulasjon eller press. En typisk fremgangsmåte er at man bygger en relasjon til en ung person som viser tegn til sårbarhet, der man i kommunikasjonen spiller på felles

erfaringer og romantiske følelser. Første fase er fylt av positive tilbakemeldinger og ulike former for kjærlighets-erklæringer. Målet er å få offeret til å dele eksplisitte bilder av seg selv eller detaljer fra livet som personen ikke ønsker skal komme på avveie. Når et eller flere potensielle pressmiddel er etablert, endrer tonen seg: Gjerningspersonen spiller på etablerte følelser samtidig som vedkommende vekselvis truer med å dele det offeret ser på som avslørende materiale. Gradvis presses offeret til å gjennomføre mer krevende utfordringer. Eksempler er selvskading ved å rispe brukernavnet til manipulatorenn inn i huden, onani ved bruk av kniv eller kaktus, svimerking av hud, voldtekt av familiemedlemmer og tortur av egne kjæledyr.

Foto: Politiet

Kommunikasjonen og de ulike handlingene offeret utfører, dokumenteres med video og bilder. Dette materialet deles flittig med de andre i gruppen for å oppnå intern status og få råd om hva man skal gjøre videre mot offeret. Prosessen søker å bryte ned offeret psykisk, og få offeret til å ødelegge så mye for seg selv at de tar sitt eget liv på direkteoverført video.

Politiet erfarer at det er en del overlapp i medlemsmasse på tvers av de ulike identifiserte gruppene, samt at medlemmene og ofrene er spredt på tvers av landegrensene. Selv om det finnes involverte opp til 25 år i alder, er gjerningspersonene overveiende gutter i alderen 14–17 år. Ofrene er typisk noen år yngre enn manipulatorenn, og de er nesten alltid jenter. Ofrene blir i noen tilfeller presset til selv å finne nye ofre og utsette dem for en tilsvarende prosess.

NETTSAMFUNNET 764

Et offentlig kjent eksempel på et slikt nettsamfunn er "764", opprettet i 2021 av Bradley Cadenhead, som på det tidspunktet var 15 år gammel. Det uttalte formålet til miljøet var å destabilisere samfunnet gjennom å endre ungdommers holdninger i en destruktiv retning. Dette skulle utføres ved å normalisere groteskt materiale, bryte ned etablerte normer og ødelegge mindreåriges moral. Lederskikkelsene postet retningslinjer for hvordan man skulle identifisere egnede ofre, hvor et av rådene gikk på å oppsøke ofre som frekventerer "selvskadingsforum". Cadenhead ble dømt til 80 år i fengsel i USA for aktiviteten i 2023¹¹², og to andre lederskikkelser ble pågrepet og tiltalt i 2025.¹¹³

Foto: Shutterstock

REFERANSER

1. Stortinget. 2025. *Stortingsmelding 20: Innsats for demokrati, rettsstat og menneskerettigheter i Europa Norges arbeid i Europarådet*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-20-20242025/id3095394/>
2. Dette fremkommer i de nyeste trusselvurderingene til både PST og Etterretningstjenesten. Se Politiets sikkerhetstjeneste. 2026. *Nasjonal trusselvurdering 2026*. Hentet fra: <https://www.pst.no/trusselbilde/norsk-trusselvurdering/> og Etterretningstjenesten. (2026). *Fokus 2026*. Hentet fra: <https://www.etterretningstjenesten.no/publikasjoner/fokus>
3. Denne definisjonen benyttes av EOS-tjenestene. Se: Politiets sikkerhetstjeneste. 2026. *Nasjonal trusselvurdering 2026*. Hentet fra: <https://www.pst.no/trusselbilde/norsk-trusselvurdering/> ; Etterretningstjenesten. (2026). *Fokus 2026*. Hentet fra: <https://www.etterretningstjenesten.no/publikasjoner/fokus> og NSM (2026). Risiko 2026. Hentet fra: <https://nsm.no/aktuelt/risiko-2026>
4. Lovdata. 1998. *Avtale mellom Norge og Russland om samarbeid om kriminalitet*. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1998-05-26-4>
5. Egmont Group. 2013. *Egmont Group Charter*. Hentet fra: <https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2021/09/Egmont-Group-Charter-Revised-July-2023-Abu-Dhabi-UAE.pdf>
6. Interpol. 1956. *Constitution of the ICPO-Interpol (oppdatert i 2023)*. Hentet fra: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>
7. Politidirektoratet. 2025. *Norsk politi har inngått intensjonsavtale med Marokko*. Hentet fra: www.politiet.no/nyheter-og-presse/politidirektoratet/nyhet/2025-11-26/norsk-politi-har-inngatt-intensjon-savtale-med-marokko?nyhetsmelding=0
8. Finansdepartementet. 2025. *Stortingsmelding nr. 31, Perspektivmeldingen 2024*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-31-20232024/id3049290/>
9. Finansdepartementet. 2025. *Stortingsmelding nr. 31, Perspektivmeldingen 2024*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-31-20232024/id3049290/>
10. Norsk Eiendom. 2025. *Hvitvasking i eiendomsbransjen: 100 milliarder i spill, og vi ser ikke hvem som eier*. Hentet fra: <https://www.norskeiendom.org/aktuelt/nyheter/hvitvasking-i-eiendomsbransjen---100-milliarder-i-spill-og-vi-ser-ikke-hvem-som-eier>
11. Norges bank. 2025. *Monetary policy report 2/2025*. Hentet fra: <https://www.norges-bank.no/en/news-events/publications/Monetary-Policy-Report/2025/mpr-22025/web-report-mpr-22025/>
12. Nrk. 2024. *Vipps om ranene – Vanskelig å stoppe*. Hentet fra: https://www.nrk.no/stor-oslo/vipps-om-ranene_-_vanskelig-a-stoppe-1.16908285
13. Forsvarets forskningsinstitutt. 2021. *Samfunnsutvikling frem mot 2030 – Utfordringer for politiet, PST og påtalemyndigheten. (FFI rapport 21/01132)*. Hentet fra: <https://www.ffi.no/publikasjoner/arkiv/samfunnsutvikling-frem-mot-2030-utfordringer-for-politiet-pst-og-patalemyndigheten>
14. Kripos. 2024. *Barn som selger egenprodusert seksualisert materiale til voksne: En beskrivelse av fenomenet og omfanget (Versjon 2.0/2024)*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/kripos/seksuelle-overgrep/barn-som-selger-egenprodusert-seksualisert-materiale-til-voksne.pdf>

- fra: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/kripos/seksuelle-overgrep/barn-som-selger-egenprodusert-seksualisert-materiale-til-voksne.pdf>
15. Politiet. 2025. *Barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo: Basert på data fra 2024*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/oslo/rapporter/barne--og-ungdomskriminalitet/barne--og-ungdomskriminalitet-en-i-oslo-2024.pdf>
16. Riksadvokaten. 2025. *Prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2025*. Hentet fra: <https://www.riksadvokaten.no/document/prioriteringar-for-straffesaks-behandlinga-2025/>
17. Politidirektoratet & Riksadvokaten. 2025. *Straffesaksbehandlingen i politiet 2024*. Hentet fra: <https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2025/03/Straffesaksbehandlingen-i-politiet-2024.pdf>
18. Riksadvokaten. 2023. *Rundskriv nr. 2/2023. Om vold i nære relasjoner*. Hentet fra: <https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2024/12/Rundskriv-2-2023-vold-i-naere-relasjoner.pdf>
19. Straffeloven §57, se også <https://www.domstol.no/no/straffesak/straffesaker-under-etterforskning/besoksforbud/> og <https://www.politiet.no/rad/vold-i-naere-relasjoner/voldsalarm-og-omvendt-voldsalarm-for-mer-informasjon>
20. Politidirektoratet & Riksadvokaten. 2025. *Straffesaksbehandlingen i politiet 2024*. Hentet fra: <https://www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2025/03/Straffesaksbehandlingen-i-politiet-2024.pdf>
21. Politiet. 2025. *Statistikk for bruk av omvendt voldsalarm*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/om-politiet/tall-og-fakta/mobil-omvendt-voldsalarm>
22. Kripos. 2026. *Nasjonal drapsoversikt 2025*. Hentet fra: <https://edit.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/drap/nasjonal-drapsoversikt-2025.pdf>
23. Kripos. 2026. *Nasjonal drapsoversikt 2025*. Hentet fra: <https://edit.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/drap/nasjonal-drapsoversikt-2025.pdf>
24. Kripos. 2026. *Nasjonal drapsoversikt 2025*. Hentet fra: <https://edit.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/drap/nasjonal-drapsoversikt-2025.pdf>
25. Regjeringen. 2025. *I dag trer samtykkeloven i kraft*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/i-dag-trer-samtykkeloven-i-kraft/id3113434/>
26. Kripos. 2025. *Seksuell utpressing med økonomisk motiv*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/seksuelle-overgrep-mot-barn/seksuell-utpressing-med-okonomisk-motiv.pdf>
27. Kripos. 2024. *Barn som selger egenprodusert seksualisert materiale til voksne: En beskrivelse av fenomenet og omfanget*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/kripos/seksuelle-overgrep/barn-som-selger-egenprodusert-seksualisert-materiale-til-voksne.pdf>
28. Riksadvokaten. 2021. *Rundskriv - Påtalemyndighetens legalitetskontroll med tvangsmiddelbruk – Relevant etterforskningsformål og forholdsmessighet. Særlig om ransaking i narkotikasaker*. Hentet fra: <https://www.riksadvokaten.no/document/patalemyndighetens-legalitetskontroll-med-tvangsmiddelbruk/>
29. Kripos. 2026. *Narkotikastatistikk 2025*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/narkotika/narkotikastatistikk-2025.pdf>
30. Samfunnsøkonomisk analyse. 2025. *Kartlegging av virksomheters og kommuners utsatthet for økonomisk kriminalitet. Rapport nr. 35-2025*. Hentet fra: <https://samfunnsokonomisk-analyse.no/publikasjoner/kartlegging-av-virksomheters-og-kommuners-utsatthet-for-okonomisk-kriminalitet-2025>
31. Samfunnsøkonomisk analyse. 2025. *Kartlegging av virksomheters og kommuners utsatthet for økonomisk kriminalitet. Rapport nr. 35-2025*. Hentet fra: <https://samfunnsokonomisk-analyse.no/publikasjoner/kartlegging-av-virksomheters-og-kommuners-utsatthet-for-okonomisk-kriminalitet-2025>
32. Økokrim. 2025. *Beregnet utbytte fra bedragerier i Norge 2024*. Hentet fra: <https://kudos.dfo.no/documents/398479/files/48156.pdf>
33. Transparency International. 2025. *Global corruption Index score 81. Dette er nummer 5 i verden*. Hentet fra: <https://www.transparency.org/en/countries/>

norway

34. The European Union Agency for Cybersecurity. 2025. *Enisa threat landscape 2025*. Hentet fra: <https://www.enisa.europa.eu/publications/enisa-threat-landscape-2025>

35. Næringslivets sikkerhetsråd. 2025. *Mørketallsundersøkelsen 2024*. Hentet fra: <https://www.nsr-org.no/aktuelt/morketallsundersokelsen-2024>

36. Nått T. H. & Bartnes, M.. 2025. *Tjenestenekt*. Hentet fra: <https://snl.no/tjenestenekt>

37. Kripo NC3. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

38. Koordineringsenheten mot menneskehandel. 2025. *Tilstandsrapport 2024*

39. UNODC. 2008. *An introduction to human trafficking*. Hentet fra: https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/An_Introduction_to_Human_Trafficking_-_Background_Paper.pdf

40. UNODC. 2009. *Prevention of human trafficking*. Hentet fra: <https://www.unodc.org/southasia/en/topics/frontpage/2009/preventin-of-human-trafficking.html>

41. Regjeringen. 2025. *Nasjonal strategi mot menneskehandel (2025 - 2030)* Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-mot-menneskehandel-2025-2030/id3103576/>

42. Regjeringen. 2025. *Nasjonal strategi mot menneskehandel (2025 - 2030)* Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-mot-menneskehandel-2025-2030/id3103576/>

43. Kripo. 2025. *Trender innen menneskehandel 2024*.

44. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

45. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

46. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

47. OsloMet NOVA. 2025. *Resultater fra Ungdataundersøkelsen 2025*. Hentet fra <https://www.ungdata.no/rapporter/>

48. OsloMet NOVA. 2025. *Resultater fra Ungdataundersøkelsen 2025*. Hentet fra <https://www.ungdata.no/rapporter/>

49. Folkehelseinstituttet. 2018. *Skader og problemer knyttet til narkotikabruk*. <https://www.fhi.no/le/rusmidler-og-avhengighet/narkotikainorge/konsekvenser-av-narkotikabruk/skader-og-problemer-knyttet-til-narkotikabruk>

50. Folkehelseinstituttet. 2025. *Narkotikautløste dødsfall i Norge*. Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/tema/narkotikautloste-dodsfall-i-norge>

51. Folkehelseinstituttet. 2025. *Narkotikautløste dødsfall i Norge*. Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/tema/narkotikautloste-dodsfall-i-norge>

52. EU kommisjonen, RUSI og GI-TOC. 2025. *MASIF - Evaluating Cocaine Market Interventions: How External Shocks and Disruption of Criminal Networks Impact the Cocaine Trade and Social Outcomes*.

53. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

54. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

55. Kripo 2025. *Vold som handelsvare*. Hentet fra: https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/2025-10-16-a-vold-som-handelsvare---kripo_.pdf

56. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

ing-dna-of-serious-and-organised-crime

57. VG. 2025. *Kripo: Har avdekket 400 voldsoppdrag hittil i år*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/i/e71We4/kripo-400-avdekkede-og-30-avvergede-voldsoppdrag-i-norge>

58. Kripo. 2025. *Trusler mot unge utøvere involvert i voldsoppdrag for kriminelle nettverk*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/2025-12-16-a-trusler-mot-unge-utøvere-involvert-i-voldsoppdrag-for-kriminelle-nettverk---kripo.pdf>

59. Kripo. 2025. *Vold som handelsvare*. Hentet fra: https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/2025-10-16-a-vold-som-handelsvare---kripo_.pdf

60. Samfunnsøkonomisk analyse. 2022. *Samfunnsøkonomiske kostnader av kriminalitet. Rapport 6-2022*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/content-assets/c1e4467f7fea4adfaf346429cb525b46/r06-2022-samfunnsokonomiske-kostnader-av-kriminalitet.pdf>

61. Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO). 2026. *Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattnig*. Hentet fra: https://eso.expertgrupp.se/wp-content/uploads/2024/10/ESO-rapport-2026_1_svarta-siffror_webb.pdf

62. Økokrim. 2024. *Nordic threat assessment on online fraud 2024*. Hentet fra: <https://www.okokrim.no/nordic-threat-assessment-on-online-fraud-2024.6685282-562360.html>

63. Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO). 2026. *Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattnig*. Hentet fra: https://eso.expertgrupp.se/wp-content/uploads/2024/10/ESO-rapport-2026_1_svarta-siffror_webb.pdf

64. Kibar. 2025. *Skatteetaten og NAV erkjenner at systemene er under press: Manipulerer offentlige registre i økende tempo*. Hentet fra: <https://www.dn.no/kriminalitet/skatteetaten-og-nav-erkjenner-at-systemene-er-under-press-manipulerer-offentlige-registre-i-okende-tempo/2-1-1894774>

65. Digdir. 2025. *Hva er en elektronisk identitet (eID)?*. Hentet fra <https://www.digdir.no/digital-identitet/hva-er-en-elektronisk-identitet-eid/7310>

66. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

67. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

68. EUROPOL. 2025. *IOCTA Steal, deal and repeat; How cybercriminals trade and exploit your data*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/steal-deal-and-repeat-how-cybercriminals-trade-and-exploit-your-data>

69. NRK. 2025. *På innsiden av svindelentralen*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/dokumentar/xl/svindelsen-tralen-1.17333817>

70. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

71. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

72. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

73. Skatteetaten. 2024. *Skatteetaten med 67 mva-ansmeldelser*. Hentet fra: <https://www.skatteetaten.no/presse/nyhetsrommet/skatteetaten-med-67-mva-ansmeldelser/>

74. NTAES. 2024. *Registermanipulasjon*. Hentet fra: <https://www.ntaes.no/reports/NTAES%20Rapport%20Registermanipulasjon.pdf>

75. KPMG. 2024. *Misbruk av A-ordningen og SBL er et samfunnsproblem*. Hentet fra: <https://kpmg.com/no/nb/innsikt/sikkerhet-risiko/misbruk-a-ordningen-sbl.html>

76. Nav. 2025. *Nav anmeldte trygdesvindler for 76 millioner i fjor*. Hentet fra: <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/flere-statistikkomrader/nyheter/nav-anmeldte-trygdesvindler-for-76-millioener-i-fjor>

77. Borgarting lagmannsrett, dom 7. desember 2023 i sak LB-2023-75834.

78. Borgarting lagmannsrett, dom 8. mars 2024 i sak LB-2023-177824.

79. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

80. Finanstilsynet. 2025. *Risiko- og sårbarhetsananlyse 2025*. Hentet fra: <https://www.finanstilsynet.no/publikasjoner-og-analyser/risiko--og-sarbarhetsanalyse-2025/>

81. NSM. 2020. *Temarapport: Innsiderisiko*. Hentet fra: <https://nsm.no/getfile.php/133153-1591706148/NSM/Filer/Dokumenter/Rapporter/Temarapport%20innsidere.pdf>

82. KPMG. 2025. *Innsiderisiko. Dybdeundersøkelse om økonomisk kriminalitet og innsidetrusselen*. Hentet fra: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/no/pdf/cyber-security/kpmg-dybdeundersokelse-om-innsiderisiko.pdf.coredownload.inline.pdf>

83. Norges bank. 2020. *Hvitvasking og det finansielle systemet*. Hentet fra: <https://www.norges-bank.no/bankplassen/arkiv/2020/hvitvasking-og-det-finansielle-systemet/>

84. World Customs Organization. 2024. *Infiltration of maritime cargo supply chains. Organized crime, cocaine and the internal conspirator*. Hentet fra: https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/enforcement-and-compliance/activities-and-programmes/sci-project/wco-report_infiltration-of-maritime-cargo-supply-chains_june-2025.pdf

85. Brå. 2024. *Möliggörare för kriminella nätverk. Rapport 2024-2*. Hentet fra: <https://bra.se/rapporter/arkiv/2024-03-01-mojliggorare-for-kriminella-natverk>

86. NSM. 2020. *Temarapport: Innsiderisiko*. Hentet fra: <https://nsm.no/getfile.php/133153-1591706148/NSM/Filer/Dokumenter/Rapporter/Temarapport%20innsidere.pdf>

87. European Union Agency for Cybersecurity. 2024. *ENISA Threat Landscape 2024*. Hentet fra: https://www.enisa.europa.eu/sites/default/files/2024-11/ENISA%20Threat%20Landscape%202024_0.pdf

88. Kripos. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

89. Europol. 2025. *The changing DNA of serious and organised crime. EU Serious and Organised Threat Assessment (SOCTA)*. Hentet fra: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime>

90. Kripos. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

91. Kripos. 2025. *Cyberkriminalitet 2025*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/datakriminalitet/cyberkriminalitet-2025.pdf>

92. Hovedsvakhetene fikk betegnelsene CVE-2025-53770 og CVE-2025-53771. Se blant annet CISA. 2025. *CISA releases malware analysis report associated with Microsoft Sharepoint vulnerabilities*. Hentet fra: <https://www.cisa.gov/news-events/alerts/2025/08/06/cisa-releases-malware-analysis-report-associated-microsoft-sharepoint-vulnerabilities>

93. Kripos. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

94. NRK. 2025. *PST mener prorussiske hackere stod bak sabotasje – henlegger likevel saken*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/vestland/pst-mener-prorus-sisk-hackergruppe-stod-bak-dam-sabotasje-pa-vestlandet-og-datainnbrudd-pa-ostlandet-1.17587446>

95. Kripos. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

96. Leyden, John. 2017. *Malware 'disguised as Siemens software drills into 10 industrial plants'*. Hentet fra: https://www.theregister.com/2017/03/22/malware_siemens_plc_firmware/

97. Paganini, Pierluigi. 2023. *Android devices shipped with backdoored firmware as part of the BADBOX network*. Hentet fra: <https://securityaffairs.com/152124/malware/badbox-network-backdoored-firmware.html>

98. KrebsOnSecurity. 2026. *The Kimwolf Botnet is Stalking Your Local Network*. Hentet fra: <https://krebsonsecurity.com/2026/01/the-kimwolf-botnet-is-stalking-your-local-network/>

99. Politiets sikkerhetstjeneste. 2025. *Nasjonal trusselvurdering 2025*. Hentet fra: https://www.pst.no/globalassets/2025/nasjonal-trusselvurdering-2025/nasjonal-trusselvurdering-2025_no_web.pdf

100. Asadoorian, Paul. 2022. *Firmware Attacks: An Endpoint Timeline*. Hentet fra: <https://eclipsium.com/blog/endpoint-firmware-attack-timeline-introduction/>

101. NRK. 2025. *Ruters egne tester viser: Oslo-elbusser kan stoppes og slås av fra Kina*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/stor-oslo/ruters-egne-tester-viser--oslos-elbusser-kan-fjernstyres-1.17629321>

102. Kripos. 2026. *Cyberkriminalitet 2026*. Under publisering.

103. Cyberint. 2025. *Initial Access Brokers Report*. Hentet fra: <https://e.cyberint.com/hubfs/IAB%20Report%202025.pdf>

104. Hoxhunt. 2024. *Phishing Trends Report (updated for 2025)*. Hentet fra: <https://hoxhunt.com/guide/phishing-trends-report>

105. Khalil, Mohammed. 2025. *Supply chain attack statistics 2025: Costs, cases, defenses*. Hentet fra: <https://deepstrike.io/blog/supply-chain-attack-statistics-2025>

106. Reversing labs. 2025. *The 2025 software supply chain security report: Attacks grow in sophistication – targeting AI, crypto, open source, and commercial software*. Hentet fra: <https://ntsc.org/wp-content/uploads/2025/03/The-2025-Software-Supply-Chain-Security-Report-RL-compressed.pdf>

107. Kripos. 2025. *Cyberkriminalitet 2025*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/datakriminalitet/cyberkriminalitet-2025.pdf>

108. Kripos. 2025. *Cyberkriminalitet 2025*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/datakriminalitet/cyberkriminalitet-2025.pdf>

109. Infostealers by HudsonRock. 2025. *The Infostealer-to-APT Pipeline: How Stolen Diplomatic Credentials Fuel Cyber-Political Power Plays*. Hentet fra: <https://www.infostealers.com/article/the-infostealer-to-apt-pipeline-how-stolen-diplomatic-credentials-fuel-cyber-political-power-plays/>

110. Kripos. 2025. *Cyberkriminalitet 2025*. Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/datakriminalitet/cyberkriminalitet-2025.pdf>

111. FBI USA. 2025. *Public service announcement. The com: theft, extortion and violence are a rising threat to youth online*. Hentet fra: <https://www.ic3.gov/PSA/2025/PSA250723-3#fn5>

112. Texas departement of criminal justice. 2025. *Inmate information details. Viser fengslingsperiode til 01.12.2102*. Hentet fra: <https://inmate.tdcj.texas.gov/InmateSearch/viewDetail.action?sid=19984471>

113. FBI USA. 2025. *Siktelse i sak 1:25-mj-00061-ZMF (United States District Court for the District of Columbia)*. Hentet fra: <https://www.justice.gov/usao-dc/media/1398431/dl>

TIPS POLITIET

Ved å tipse politiet om noe kriminelt som du vet har skjedd eller kan komme til å skje, bidrar du til å forebygge at liknende skjer igjen.

→ [Tips.politiet.no](https://tips.politiet.no)

Politiets telefon, **02800**, er bemannet hele døgnet. Er situasjonen akutt? Ring politiets nødnummer **112**. Du kan også sende Nød-SMS til **112**.

Politiets nettpatroljer er synlige og tilgjengelige på sosiale medier. De deler informasjon, tar imot tips, svarer på politifaglige spørsmål og utfører politiarbeid på nett.

→ <https://www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/politiet-i-sosiale-medier/>

Næringslivskontaktene i politiet arbeider med å forebygge og redusere arbeidsmarkeds kriminalitet og kriminalitet rettet mot næringsliv. Ta gjerne kontakt med næringslivskontakten i ditt politidistrikt. De er her for deg og din virksomhet.

→ <https://www.politiet.no/kontakt-politiet/naringslivskontakter/>

Støttesenter for kriminalitetsutsatte

Har du vært utsatt for kriminelle handlinger? Det kan for eksempel være vold, seksuelle overgrep eller krenkelser av din personlige frihet.

Ring oss på: **800 40 008**

UTVALGTE HJELPETJENESTER

Dersom du ønsker hjelp, men ikke vil ta kontakt med politiet, finnes det en rekke andre alternativer.

Visste du at du har en avvergingsplikt?

Dersom du mistenker alvorlig vold eller overgrep, har du en plikt til å melde fra. Denneplikten går foran taushetsplikten.

→ [Les mer på plikt.no](https://lesmerpauplikt.no).

Har du vært utsatt for vold eller overgrep?

Ta kontakt med overgrepsmottaket der du bor, eller ta kontakt med legevakten på **116 117**.

→ [Dinutvei.no](https://dinutvei.no)

Har du seksuelle tanker om barn?

Det finnes hjelp for dette.

→ [Detfinneshjelp.no](https://detfinneshjelp.no)

Trenger du noen å snakke med?

Mental helse: **116 123**

Kirkens SOS: **22 40 00 40**

POLITIET

Politiets trusselvurdering 2026

Utgiver: Kripos

politiet.no/trusselvurdering

Publisert 25. februar 2026